İŞKUR

2014

KARS

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KARS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2014)

Hazırlayanlar

Gökhan BARİKAN
İş ve Meslek Danışmanı

Şahin CEVENSİN
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Kars; tarihi, kültürel, jeopolitik ve stratejik öneme sahip, son yıllarda turizm alanında yapılan yatırımlarla özellikle kültür ve kış turizminde bir ilerleme kaydetmiş, yapılaşmanın son yıllarda belli bir ivme kazanması ve yapılan çalışmalarla şehircilik anlamında belli gelişmelerin olduğu, ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılıkla geçinen, olumsuz iklim koşulları nedeniyle sanayileşmenin pek fazla gelişmediği, çimento, şeker ve yem sektörlerinde büyük ölçekli sanayi tesisleri ile organize sanayi bölgesinde süt ve süt ürünleri başta olmak üzere çeşitli sektörlerde ellinin üzerinde firmanın faaliyette bulunduğu bir şehir durumundadır.

Bir ülkenin sahip olduğu en önemli kaynak şüphesiz nitelikli insan gücüdür. İşgücü piyasasındaki nitelikli insan gücü artışı, istihdam arttırıcı yatırımlara ağırlık verilmesini, işsizliğin azalmasını, diğer üretim faktörlerinin daha etkin kullanılmasını ve otomatik olarak verimliliğin artmasını sağlayacaktır.

Bu doğrultuda İŞKUR İl Müdürlüğü Kars işgücü piyasası analiz çalışmasını yaparak işgücü piyasasının işgücü arz ve talebinin eşleşmesine objektif bir bakış açısı kazandırmayı

hedeflemektedir. Bu sayede mesleki eğitimler ile işgücüne nitelik eleman kazandırılması, girişimciliğin arttırılması ile yeni iş imkânlarının oluşturulmaya çalışılması gibi istihdamın artırılmasına yönelik politikaların uygulanması çerçevesinde, Çalışma ve İş Kurumunun sunduğu aktif işgücü uyum hizmetlerinin etkinliği daha da artırılmış olacaktır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Kars İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Kars İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Günay ÖZDEMİR
Kars Valisi

ÖN SÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2014 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 129 bin 065 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 110 bin 509'dur. İlimizde bu kapsamda 279 işyeri tespit edilmiş ve 245 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2014 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Yusuf BULUT

Kars Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖN SÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
GRAFİKLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 6
BİRİNCİ BÖLÜM 8
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 8
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 8
İŞKUR GÖSTERGELERİ 9
KAYITLI İŞSİZ 9
AÇIK İŞLER 10
İŞE YERLEŞTİRMELER 11
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 12
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 13
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLAR 14
AMAÇ VE YÖNTEM 14
2014 yılı İŞKUR İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı 16
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 21
İŞYERİ VERİLERİ 21
MEVCUT İSTİHDAM 27
AÇIK İŞ VERİLERİ 32
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 46
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 54
SONUÇ 59
KAYNAKÇA 63
EKLER 64
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 64
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 69
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 70
Ek-4 Tablolar 77

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, (2013-2014*), Kars 9
Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, (2013-2014*), Kars 10
Tablo 3: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme, (2013-2014*), Kars 11
Tablo 4: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, (2014*), Kars 12
Tablo 5: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, (2014*), Kars 13
Tablo 6: İşyeri Büyüklüklerinin Sektörel Dağılımı, %, 2014, Kars 21
Tablo 7: İşyerlerinin Kuruluş Yıllarına Göre Sektörel Göre Dağılımı, %, 2014, Kars 27
Tablo 8 : Çalışan Sayısının Sektörel Dağılımı, 2014, Kars 28
Tablo 9: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılımı, 2014, Kars 29
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete göre Dağılımı, 2014, Kars 30
Tablo 11: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılanı Olan İlk On Meslek, 2014, Kars 31
Tablo 12: Açık İş Verme Oranının Açık İş Veren İşyerleri ve Sektörlere Göre Dağılımı, 2014, Kars 32
Tablo 13:Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı , Kars, 2014 33
Tablo 14: Açık İşlerin Meslek gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı, 2014, Kars 34
Tablo 15:Mesleklere ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı , 2014, Kars 35
Tablo 16: Açık İş Oranı ve Açık İş Dağılımının İşyeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı, 2014, Kars 36
Tablo 17: Açık İş Oranının Sektörlere Göre Dağılımı %, 2013-2014, Kars 37
Tablo 18: Açık İş oranının Cinsiyete Göre Dağılımı %, 2014, Kars 38
Tablo 19:Açık İş Dağılımı ve Açık İş Oranının Meslek gruplarına Göre Dağılımı, Kars, 2014 39
Tablo 20:Sektörlerin Açık İş Arama Kanallarına göre Oranı %, 2014 40
Tablo 22: Eğitim Durumuna göre Açık İş Dağılımı %, 2014, Kars 44
Tablo 23: TGÇM İşveren Sayısının Sektörlere Göre Dağılımı, 2014, Kars 46
Tablo 24: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı Kars, Türkiye, 2014 47
Tablo 25: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı, (2013-2014), Kars 48
Tablo 26: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2014, Kars 49
Tablo 27:TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına oranının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2014, Kars 50
Tablo 28: TGÇM Mesleklere Göre Dağılımı, (2013-2014), Kars 51
Tablo 29:NetİstihdamDeğişimi ve Net İstihdam Değişim Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2014, Kars 55
Tablo 30: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları, 2014, Kars 56
Tablo 31: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, 2014, Kars 56
Tablo 32: Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörel Dağılımı, (%), 2014, Kars 57

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, %, Kars....8
Grafik 2: İşyeri özellikleri, %, 2014, Kars....22
Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları, %, 2014, Kars....23
Grafik 4: Büyüklüklerine Göre İŞKUR'dan Faydalan İşyeri Oranları, %, 2014, Kars-Türkiye....24
Grafik 5: Kısmi Süreli Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, %, 2014, Kars....25
Grafik 6: Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, %, 2014, Kars....26
Grafik 7: Çalışan Sayısının İşyeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı, %, 2014, Kars....28
Grafik 8: Açık İş Verme Oranının İş Yerlerinin Yaşına Göre Dağılımı, %, Kars....36
Grafik 9: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Dağılımı, %, Kars....41
Grafik 10: Becerilere ve Cinsiyete göre Açık İş Dağılımı %, 2014, Kars....42
Grafik 11: Açık İşlerin Karşılanma Yöntemleri, %, (2013-2014), Kars....43
Grafik 12: Eğitim Durumuna göre Açık İş Dağılımı, %, 2014, Kars....44
Grafik 13 : Eğitim Durumu ve Cinsiyete göre Açık İş Dağılımı %, 2014, Kars....45
Grafik 14: TGÇM Karşılanma Oranlarının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, %, 2014, Kars....52
Grafik 15: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, (%), 2014, Kars-Türkiye....53
Grafik 16: Net İstihdam Artışı ve Net İstihdam Azalışı Veren İşyerlerinin Dağılımı, %, 2014, Kars 58

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TGÇM: Temininde Güçlük Çekilen Meslek

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kars ili işgücü piyasası araştırması raporu, il genelinde uygulanacak politikaların hazırlık aşamasında faydalanılması gereken önemli bir kaynaktır. Raporda saha çalışması sonucu elde edilen verilerin işlenmesiyle ortaya çıkan bilgiler Kars'ın işgücü piyasasının genel durumu ortaya koymaktadır.

İlin temel işgücü göstergelerine 2008-2013 dönem aralığında bakıldığında 2010 yılı sonrasında işgücüne katılım oranı ve istihdam oranının arttığı görülmüştür. İşsizlik oranının ise 2011 yılında en yüksek seviyeye (%9) geldiği, 2012 yılında önemli ölçüde düştüğü (%6,4) ve 2013 yılında tekrar arttığı (%6,6) görülmektedir.

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 8.843 kişidir. Kayıtlı işsizlerin içinde erkeklerin oranı %69,8 iken kadınların oranı %31,2'dir. 2014 yılı Ağustos ayı itibariyle ortaya çıkan kayıtlı işsiz sayısının 2013 yılına göre azaldığı görülmektedir

2014 yılı Ocak-Ağustos dönemi itibariyle açık iş sayısının (1.558) mesleklere göre oransal dağılımına bakıldığında ilk sırada %24 ile Temizlik Görevlisi mesleğinin olduğu görülmektedir. Bu mesleği %7,4 ile Beden İşçisi (Genel), %6,4 ile İç Giyim Konfeksiyon Makineci mesleği takip etmektedir.

Kars'ta İŞKUR tarafından 2014 yılının ilk sekiz aylık döneminde yapılan işe yerleştirme rakamlarına bakıldığında toplamda 964 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilen kişilerin %2,3'ünün kamu sektöründe ve %97,7'sinin özel sektörde olduğu görülmektedir.

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle Kars Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünde açılan kurs sayısı 187'dir. Açılan kurslara katılan kursiyerlerin %57'si kadın ve %43'ü erkektir.

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle işsizlik ödeneği hak edenlerin sayısı 501 kişidir. Bu sayı 2013 yılı için 546 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı Ağustos ayı itibariyle işsizlik ödeneği hak edenlerin %82,2'sinin erkek %17,8'inin kadın olduğu görülmüştür.

2014 yılı Kars İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 279 işyeri ile görüşülmüştür. Bu işyerlerinden %26,4'ü 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerleri, %66,6'sı 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinden ve %6,1'i 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 32'si Toptan Perakende ve Ticaret sektöründedir. Bu sektörü % 24,5 ile İnşaat ve %10,7 ile İmalat sektörü takip etmektedir.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin % 52,9' unun İŞKUR hizmetlerinden faydalandığı ortaya çıkmıştır. İŞKUR hizmetlerinden en çok yararlanan işyerlerinin %90'lık oranla Eğitim sektöründe olduğu görülmektedir. Eğitim sektörünü %82,4 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, %75 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve %63 ile İmalat sektörleri takip etmekterttudir.

Kars genelinde araştırma kapsamın ziyaret edilen işyerlerinin %32,6'sı mevsimlik işçi çalıştırmaktadır. En çok mevsimlik işçinin çalıştığı sektörün %45,6 ile İnşaat sektörü olduğu tespit edilmiştir. İnşaat sektörü ile diğer sektörler arasında fark olmasının sebebi kış mevsiminde İnşaat sektöründe faaliyetlerin durdurulması sebebiyle çalışanların çoğunun işten çıkarılmasından kaynaklanmaktadır.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin genel özelliklerine bakıldığında toplam işyerlerinin %25,4'ünün teşvik alıp İŞKUR'dan faydalandığı, %6,6'sının kısmi süreli çalışanı olduğu, %0,4'ünde eğitim düzenlediği ve kreş imkanı olduğu, %26'sının devlet teşvikinden yararlandığı, %47,7'sinin İŞKUR'dan eleman talep ettiği ve %52,9'unun İŞKUR hizmetlerinden yararlandığı tespit edilmiştir.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde toplam 5.314 kişinin çalıştığı tespit edilmiştir. Çalışanların sektörel dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın %29,8 ile inşaat sektöründe olduğu görülmüştür. Çalışan sayısının işyeri büyüklüğüne göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışanın 10- 49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinde olduğu görülmektedir. Çalışanların cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında toplam çalışanların %86,6'sının erkek %13,2'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. Çalışanların cinsiyete ve sektörlere göre dağılımına bakıldığında kadın çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün %48,8'lik oranla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü olduğu görülmüştür. Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın olduğu melek grubunun %27,1'lik oranla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu olduğu görülmüştür. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanların %86,8'inin erkek ve %13,2'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. Çalışan sayısının mesleklere göre dağılımında çalışan sayısı bakımından Temizlik Görevlisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu durum kadınlarda ve erkeklerde de aynıdır. Kadın ve Erkek çalışanlar meslek bazında karşılaştırıldığında, kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde yoğunlaştığı görülmektedir.

Araştırma döneminde (12 Mayıs – 27 Haziran) görüşülen işyerlerinin % 22,3'ünde açık iş olduğu tespit edilmiştir. Kars genelinde araştırma kapsamındaki açık işi olan işyerlerinin % 47,3 'ü erkek, % 8,4' ü kadın eleman tercih etmektedir. Açık işlerin mesleklere ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında; Kasap, Elektrik Tesisatı ve Pano Montörü Teknisyeni / Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (Genel) mesleklerindeki açık işlerde işverenler erkek elemanla çalışmak istemektedir. İlimizde ki açık işlerde en fazla kadın elemanın tercih edildiği meslek kasiyer (%80) mesleğidir. Açık işlerin işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında en fazla açık işveren işyerlerinin %27,9' luk oranla 10-49 aralığında eleman çalıştıran iş yerlerinde olduğu ortaya çıkmıştır. Açık iş oranlarının sektörlere göre dağılımına bakıldığında açık iş oranının hem 2014 (%11,8) hem de 2013 (%16,9) yılında en yüksek olduğu sektörün İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri olduğu görülmüştür. 2014 yılı araştırma sonuçlarına göre Açık iş oranının cinsiyete göre dağılımına bakıldığında ise erkek açık iş oranının %1,6 iken kadın açık iş oranının %1,8 olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre Kars'ta açık işlerin karşılanması için en çok (%88,4) kullanılan yöntem akraba, eş-dost yöntemidir. Kars'taki işyerlerinin %62,6'sı açık işlerini karşılamak için İŞKUR'u tercih etmektedir. Talep edilen becerilere göre açık iş dağılımına bakıldığında; işverenlerin açık işlerde en fazla aradığı beş beceri sırasıyla; İş Ahlakına Sahip Olma (%81,6), Fiziki ve Bedensel Yeterlilik (%67,2), Yeterli Mesleki Teknik Bilgi ve Tecrübe (%60,2), İletişim ve İfade Yeteneği (%52,1), Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerisini (%40,7) tercih ettiği görülmüştür. Kars genelindeki açık işlerde talep edilen eğitim durumu incelediğinde; işverenlerin %59,3'ü aradığı elemanda eğitim şartı aramamaktadır. Eleman arayan işverenlerin % 18,8'i işe alacağı elemanın lise mezunu olmasını, %10'u Lisans, % 5,2'si Yüksekokul mezunu, % 3,4'ü Lise altı ve %3,3'ü Meslek lisesi mezunu olmasını istemektedir.

Kars genelindeki işyerlerinin yarısından fazlası (%57,4) eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Eleman temininde güçlük çekilen meslek belirten işveren sayısının sektörlere göre dağılımına bakıldığında İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işverenlerin tamamının eleman temininde güçlük çektikleri görülmektedir. Bu sektörü %88,9 ile İmalat ve %76,5 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerindeki işverenler takip etmektedir. Kars genelindeki işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilen eleman sayısı bakımından ilk sırada gelen sektörün %26,9 ile İnşaat sektörü olduğu ortaya çıkmıştır. Bu oran 2013 yılına göre azaldığı (%32,3) fakat 2013 yılında yine ilk sırada İnşaat sektörünün geldiği görülmektedir. 2013 yılı eleman temininde güçlük çekilen eleman sayısı ile 2014 yılı eleman teminine güçlük çekilen eleman sayısının sektörel karşılaştırması yapıldığında İmalat, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde oransal artış görülmüş, Ulaştırma ve Depolama sektörü sabit kalmış ve diğer

sektörlerde ise oransal azalış görülmüştür. İmalat sektöründeki Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki artışın %9,1 den %21,1'e çıkması dikkat çekicidir.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan sayısının %7,5'i kadar elemanın temininde güçlük çekildiği ortaya çıkmıştır. Bu oranın en fazla %14' lük oranla Sanatkarlar ve İlgili işlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunu %11,4'lük oranla Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu takip etmektedir.

En fazla temininde güçlük çekilen mesleğin ise %5,9 ile Aşçılık mesleği olduğu ortaya çıkmıştır. Temininde güçlük çekilen elemanların mesleklere göre dağılımı 2013 yılıyla karşılaştırıldığında Aşçı, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Kasap, Pişirici (Ekmek), Sıhhi Tesisatçı, Soğuk Demirci, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Ön Muhasebeci mesleklerinde hem 2013 yılında hem de 2014 yılında eleman temininde güçlük çekildiği ortaya çıkmıştır.

Kars'ta eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması (%81) gelmektedir.

Net istihdam artışı ve net istihdam azalışı değerlendirildiğinde Kars genlinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde 2015 yılı Haziran ayı itibariyle 281 kişilik istihdam artışının olacağı tahmin edildiği belirlenmiştir. Net İstihdam değişiminin sektörlere göre dağılımına bakıldığında en fazla net istihdam artışı olacağı tahmin edilen sektörün Toptan ve Perakende Ticaret (109 kişi) sektörü olduğu görülmüştür. Bu sektörü net istihdam artışı bakımından Ulaştırma ve Depolama (68 kişi) ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (43 kişi) sektörleri takip etmektedir. Net istihdam değişim beklentisi ile toplam çalışan sayısı birlikte değerlendirildiğinde Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranının (NİDO) %5,3 olduğunu göstermektedir. Net İstihdam Değişim Oranının en yüksek olduğu sektörün %27,9 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü olduğu görülmüştür. Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerindeki net istihdam değişimine meslek grubu bazında bakıldığında net istihdam artış beklentisinin (125 kişi) en yüksek olduğu sektörün Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi toplam çalışan sayısına göre değerlendirildiğinde net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu sektörün de %13,9 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2015 Haziran ayı İtibariyle net istihdam artış ve azalışı beklenen meslekler sorulmuştur. Net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk on mesleğe dikkat edildiğinde, genellikle inşaat sektörü ile ilgili nitelikli mesleklerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Kars genelinde araştırma kapsamında mevsimlik personel çalıştıran işyerleri için net istihdam artış ve azalışı değerlendirildiğinde 2015 yılı haziran ayı itibariyle toplam 79 kişilik net istihdam artışı olacağı tahmin edilmektedir. Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerindeki net istihdam değişim oranının (%7,2) toplam işyerlerindeki net istihdam değişim oranından (%5,3) daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinden net istihdam artışı ve azalışı belirten İşyerlerinin %75,7'i net istihdam artış beklentisi olduğunu belirtirken %24,3'ü net istihdam azalış beklentisi olduğunu belirtmiştir.

GİRİŞ

Kars ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır. Bu raporda il düzeyinde işgücü arzı ve talebine ilişkin temel veriler sunulacaktır.

İşgücü piyasasında tam istihdamın sağlanması, işgücü arzı ve talep dengesinin sağlanmasına bağlıdır. Oldukça dinamik olan işgücü piyasasında ekonomik durum ve yapı istihdamı sürekli olarak etkilemektedir. Teknolojik gelişmeler sonucu talep edilen işgücünün niteliği değişmekte, diğer yandan önerilen ücretin ve çalışma koşullarının beğenilmemesi istihdam oranlarında düşüşe neden olmaktadır.

Kendi içerisinde dengeyi sağlayamayan işgücü piyasasında işsizliğin minimum seviyeye çekilmesi amacıyla gelişmiş dünya ülkelerinde ve ülkemizde önemli bir sosyal politika olarak kabul görmüş aktif istihdam politikaları uygulanmaktadır. Aktif istihdam politikası uygulamalarının sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için işgücü piyasasının durumuna ilişkin araştırma ve analiz çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Kars işgücü piyasası analiz çalışması, arz ve talep boyutu açısından ele alınmıştır. Arz boyutunun analizinde veriler Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) ve İŞKUR sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerine ulaşılabilmesi için ise 12 Mayıs – 27 Haziran tarihleri arasında işyerleri ile yüz yüze görüşülerek özel bir talep araştırması yapılmıştır. Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Kars'taki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Kars'ta tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Kars ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 279[1] işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 245 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

[1] Kars genelinde 279 işveren ile görüşülmesi hedeflenmiş ancak örneklem listesindeki bazı işyerlerine ulaşılamadığından ve bazı işyerlerinin de kapanmış olması nedeniyle 34 işyeri ile görüşülememiştir.

Bu rapor, iki ana bölüm ve sonuç bölümünden oluşmuştur.

İlk bölümde İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri ve İŞKUR verileri ele alınarak ilin işgücü piyasasının genel görünümü kısaca analiz edilmiştir.

İkinci bölümde İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kars işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Sonuç bölümünde işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

2008- 2013 yılları arasında il düzeyindeki temel işgücü göstergeleri incelendiğinde işgücüne katılım oranı ve istihdam oranının 2010 yılından itibaren sürekli artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu oranların 2010 yılı öncesinde düşük olması o dönemlerde ülke genelinde yaşanan ekonomik krizden kaynaklanmaktadır. Kars'taki işsizlik oranı 2008 yılından itibaren arttığı ve 2011 yılında ise en yüksek seviyeye ulaştığı görülmüştür. 2012 ve 2013 yılındaki işsizlik oranının 2011 yılına göre azaldığı ve birbirine yakın olduğu ortaya çıkmıştır.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, %, Kars

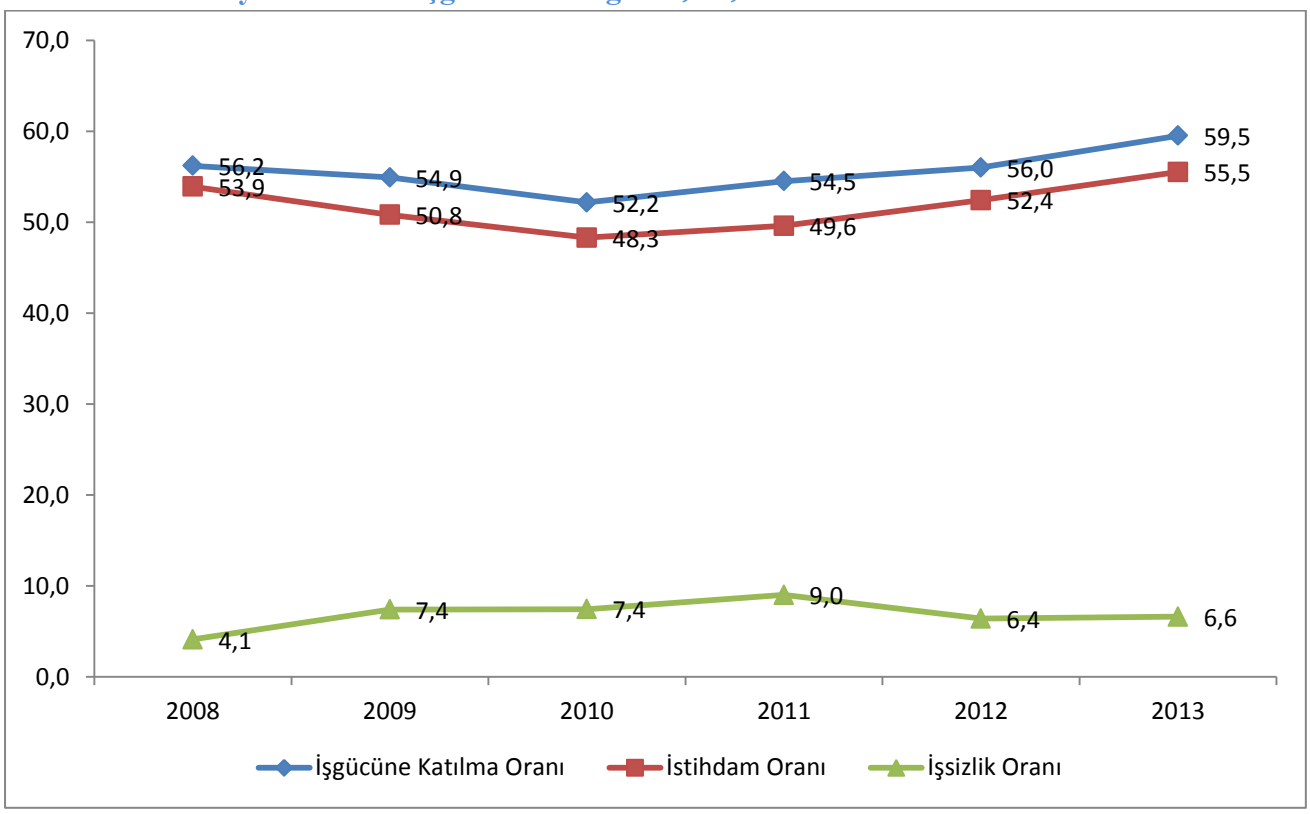

Kaynak: *TÜİK*

İŞKUR GÖSTERGELERİ

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsiz herhangi bir işyerinde çalışmayan ve iş arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih eden kişileri ifade etmektedir. Kayıtlı işsiz sayısının yıllara göre dağılımına bakıldığında 2014 yılı Ağustos ayı sonu itibariyle İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısının 2013 yılındaki kayıtlı işsiz sayısına göre azaldığı görülmektedir. Bu durum İŞKUR'a kayıtlı kişilerin işe yerleştirilmesi ve İŞKUR'a kayıtlı kişilerin on sekiz aydan fazla süreyle İŞKUR aracılığıyla iş aramamış olması ile açıklanabilir. Kars'ta 2013 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 12.399 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 70,8 'i erkek, %29,2' si kadındır. 2014 yılı Ağustos ayı itibariyle kayıtlı işsiz sayısı ise 8.843 kişidir. Bu tarih itibariyle kayıtlı erkek işsiz oranı %69,8, kayıtlı kadın işsiz oranı %31,2 olarak belirlenmiştir.

Tablo 1: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, (2013-2014*), Kars

2013		2014*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**	**Meslek**	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	4.008	Beden İşçisi (Genel)	2.539
Beden İşçisi (Temizlik)	919	Beden İşçisi (Temizlik)	966
Beden İşçisi (İnşaat)	397	Beden İşçisi (İnşaat)	235
Büro Memuru (Genel)	351	Büro Memuru (Genel)	219
Bilgisayar İşletmeni	262	Satış Danışmanı	194
Çiftçi (Hayvancılık)	261	Sekreter	176
Çağrı Merkezi Görevlisi	249	Bilgisayar İşletmeni	172
Ağır Kamyon Şoförü	248	Ağır Kamyon Şoförü	161
Sekreter	227	Şoför (Yolcu Taşıma)	155
Satış Danışmanı	224	Çağrı Merkezi Görevlisi	137
Diğer Meslekler	5.253	Diğer Meslekler	3.889
Toplam	**12.399**	**Toplam**	**8.843**

Kaynak: İŞKUR *Ağustos Sonu İtibariyle

AÇIK İŞLER

Açık işlerin mesleklere göre dağılımına bakıldığında 2014 Ocak-Ağustos dönemi itibari ile en fazla açık işin Temizlik Görevlisi (375 kişi) mesleğinde olduğu görülmüştür. Bunu Beden İşçisi (Genel) (115 kişi) ve İç Giyim Konfeksiyon Makineci (100 kişi) meslekleri takip etmektedir. 2013 yılında açık işin en fazla olduğu ilk on meslek ile 2014 yılında açık işin en fazla olduğu ilk on meslek karşılaştırıldığında açık iş olan mesleklerin büyük ölçüde aynı olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, (2013-2014*), Kars

2013		2014*	
Meslek	**Açık İş**	**Meslek**	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	519	Temizlik Görevlisi	375
Çağrı Merkezi Görevlisi	306	Beden İşçisi (Genel)	115
Beden İşçisi (Temizlik)	136	İç Giyim Konfeksiyon Makineci	100
Satış Danışmanı	88	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	86
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	66	Satış Danışmanı	79
Aşçı	48	Ağır Kamyon Şoförü	59
Garson (Servis Elemanı)	40	Aşçı	35
Reyon Görevlisi	38	Garson (Servis Elemanı)	30
Kasiyer	34	Reyon Görevlisi	30
Orman İşçisi	30	Beden İşçisi (İnşaat)	25
Diğer Meslekler	725	Diğer Meslekler	624
Toplam	**2.030**	**Toplam**	**1.558**

Kaynak: İŞKUR, *Ocak-Ağustos

İŞE YERLEŞTİRMELER

Kars'ta İŞKUR tarafından gerçekleştirilen işe yerleştirmeler incelendiğinde 2013 yılında 1.474 kişinin ve 2014 yılının Ağustos ayı itibariyle 964 kişinin işe yerleştirildiği görülmektedir. 2013 yılındaki işe yerleştirmelerin %71,8'ini ve 2014 yılındaki işe yerleştirmelerin ise %70,6'sını Tablo 3'te verilen ilk on meslekte olduğu görülmektedir. 2013 yılında ve 2014 Ağustos ayı itibariyle en çok işe yerleştirme yapılan ilk on meslek karşılaştırıldığında büyük ölçüde benzerlik olduğu görülmektedir. İşe yerleştirmelerin kamu sektörü ve özel sektör ayrımına bakıldığında; 2013 yılında yapılan işe yerleştirmelerin %30,7'sinin kamu sektöründe[2] %69,3'ünün özel sektörde olduğu 2014 yılı Ağustos ayı itibariyle yapılan işe yerleştirmelerin ise %2,3'ünün kamu sektöründe ve %97,7'sinin özel sektörde olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme, (2013-2014*), Kars

2013		2014*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**	**Meslek**	**İşe Yerleştirme**
Çağrı Merkezi Görevlisi	257	Beden İşçisi (Temizlik)	298
Beden İşçisi (Genel)	483	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	108
Beden İşçisi (Temizlik)	130	Beden işçisi (genel)	70
Satış Danışmanı	40	Satış Danışmanı	49
Güvenlik Görevlisi	36	Ağır Kamyon Şoförü	45
Aşçı	29	Güvenlik Görevlisi	34
Reyon Görevlisi	28	Çağrı merkezi Görevlisi	26
Çocuk Bakıcısı	20	Beden İşçisi (İnşaat)	20
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	19	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	17
Garson (Servis Elemanı)	17	Aşçı	14
Diğer Meslekler	415	Diğer meslekler	283
Toplam	**1.474**	**Toplam**	**964**

Kaynak: İŞKUR, *Ocak-Ağustos

[2] 2013 yılında kamu sektöründe işe yerleştirme oranının yüksek olmasının sebebi yıl içerisinde Toplum Yararına Program (TYP) düzenlenmiş olması ve TYP'nin kamu sektöründe işe yerleştirme olarak değerlendirilmesidir.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle Kars Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünde açılan kurs sayısı 187'dir. Açılan kurslara katılan kursiyerlerin %57'si kadın ve %43'ü erkektir. İşbaşı Eğitim Programı (İEP), MEK/Özel Politika ve Engelli kursları Erkek katılımcı oranı daha fazla iken MEK/İstihdam Garantisiz kurslarda kadın katılımcı oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde açılan kurs sayısı 18.985 olup açılan kurslara katılan erkeklerin oranı %47,6 ve kadınların oranı ise %52,4 olarak belirlenmiştir.

Tablo 4: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, (2014*), Kars

Kurs Türü	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
İşbaşı Eğitim Programı (İEP)	167	123	71	194
Girişimcilik	5	108	92	200
Engelli Kursları	1	4	1	5
MEK/İstihdam Garantisiz	9	26	78	104
MEK/Özel Politika	5	96	27	123
Toplam	**187**	**357**	**269**	**626**

Kaynak: İŞKUR, *Ocak-Ağustos

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle işsizlik ödeneği hak edenlerin sayısı 501 kişidir. Bu sayı 2013 yılı için 546 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum geçen yıla göre işsizlik ödeneği hak edenlerin sayısında artış olduğunu göstermektedir. 2014 Ağustos ayı itibariyle İşsizlik ödeneği hak edenlerin mesleklere göre dağılımına bakıldığında ilk on mesleğin toplam işsizlik ödeneği hak edenlerin %48,3'ünü oluşturmaktadır. Aynı dönem itibariyle işsizlik ödeneği hak edenlerin %82,2'sinin erkek %17,8'inin kadın olduğu görülmüştür. Bu durum kadın istihdamının erkek istihdamından az olduğunu veya kadın çalışanların daha çok kayıt dışı çalıştığını göstermektedir.

Tablo 5: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, (2013-2014*), Kars

2014*		2013	
Meslekler	**İşsizlik Ödeneği Hakkeden Kişi Sayısı**	**Meslekler**	**İşsizlik Ödeneği Hakkeden Kişi Sayısı**
Beden İşçisi (Genel)	84	Beden İşçisi (Genel)	94
Beden İşçisi (Temizlik)	48	Beden İşçisi (Temizlik)	29
Temizlik Görevlisi	25	Ağır Kamyon Şoförü	24
Beden İşçisi (İnşaat)	14	Aşçı	19
Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	14	Şoför (Yolcu Taşıma)	19
Büro Memuru (Genel)	12	Büro Memuru (Genel)	16
Ağır Kamyon Şoförü	12	Muhasebe	16
Aşçı	11	Elektrikçi (Genel)	13
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	11	Beden İşçisi (İnşaat)	11
Elektrik Tesisatı ve Pano Montörü Teknisyeni/Elektrik Teknisyeni	11	Şoför-Yük Taşıma	9
Diğer Meslekler	259	Diğer Meslekler	296
Toplam	**501**	**Toplam**	**546**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLAR

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20124 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 3" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

[3] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam:

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30 ,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İŞKUR İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İŞKUR İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler

dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h^{\,2} v\left(\bar{y}_h\right) = N_h^{\,2} \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h \left(n_h - 1\right) \right] \text{ dır.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$ olarak elde edilir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu kısımda İl genelinde ve Türkiye'de araştırma kapsamına giren işyerlerinin sektörel görünümü ve bu işyerlerinde çalışanların mesleklere ve cinsiyetlere göre dağılımını hakkında bilgiler verilecektir.

İŞYERİ VERİLERİ

Kars İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında toplam 279 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden %26,4'ü 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerleri, %66,6'sı 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinden ve %6,1'i 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. İl genelindeki toplam işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında %32,8' lik oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü %24,5 ile inşaat, %10,7 ile İmalat ve %7,1 ile Ulaştırma ve Depolama sektörleri takip etmektedir.

Tablo 6: İşyerlerinin Büyüklüklerine Göre Sektörel Dağılımı, %, 2014, Kars

Sektörler	1-9	10-49	50+
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	100	0
İmalat	18,5	74,1	7,4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	100	0
İnşaat	39,2	51,7	9
Toptan ve Perakende Ticaret	24,1	73,5	2,4
Ulaştırma ve Depolama	29,4	58,8	11,8
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23,5	76,5	0,0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	25	75	0
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	7,7	53,8	38,5
Eğitim	10	80	10
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	100	0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	57,1	42,9	0,0
Toplam	**26,4**	**66,6**	**6,1**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin genel özelliklerine bakıldığında toplam işyerlerinin %25,4'ünün teşvik alıp İŞKUR'dan faydalandığı, %6,6'sının kısmi süreli çalışan olduğu, %0,4'ünde eğitim düzenlediği ve kreş imkanı olduğu, %26'sının devlet teşvikinden yararlandığı, %47,7'sinin İŞKUR'dan eleman talep ettiği ve %52,9'unun İŞKUR hizmetlerinden yararlandığı tespit edilmiştir.

Grafik 2: İşyeri özellikleri, %, 2014, Kars

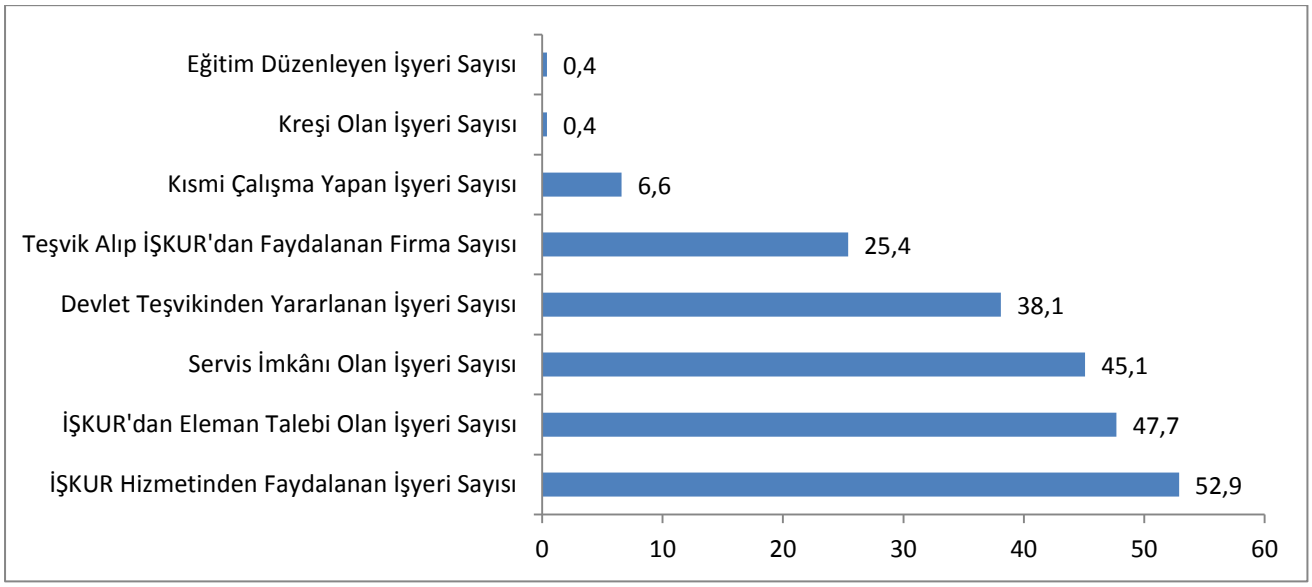

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin % 52,9' unun İŞKUR hizmetlerinden faydalandığı belirlenmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran %36'dır. Kars genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında, İŞKUR hizmetlerinden en çok yararlanan işyerlerinin %90'lık oranla Eğitim sektöründe olduğu görülmektedir. Eğitim sektörünü %82,4 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, %75 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve %63 ile İmalat sektörleri takip etmektedir.

Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları, %, 2014, Kars

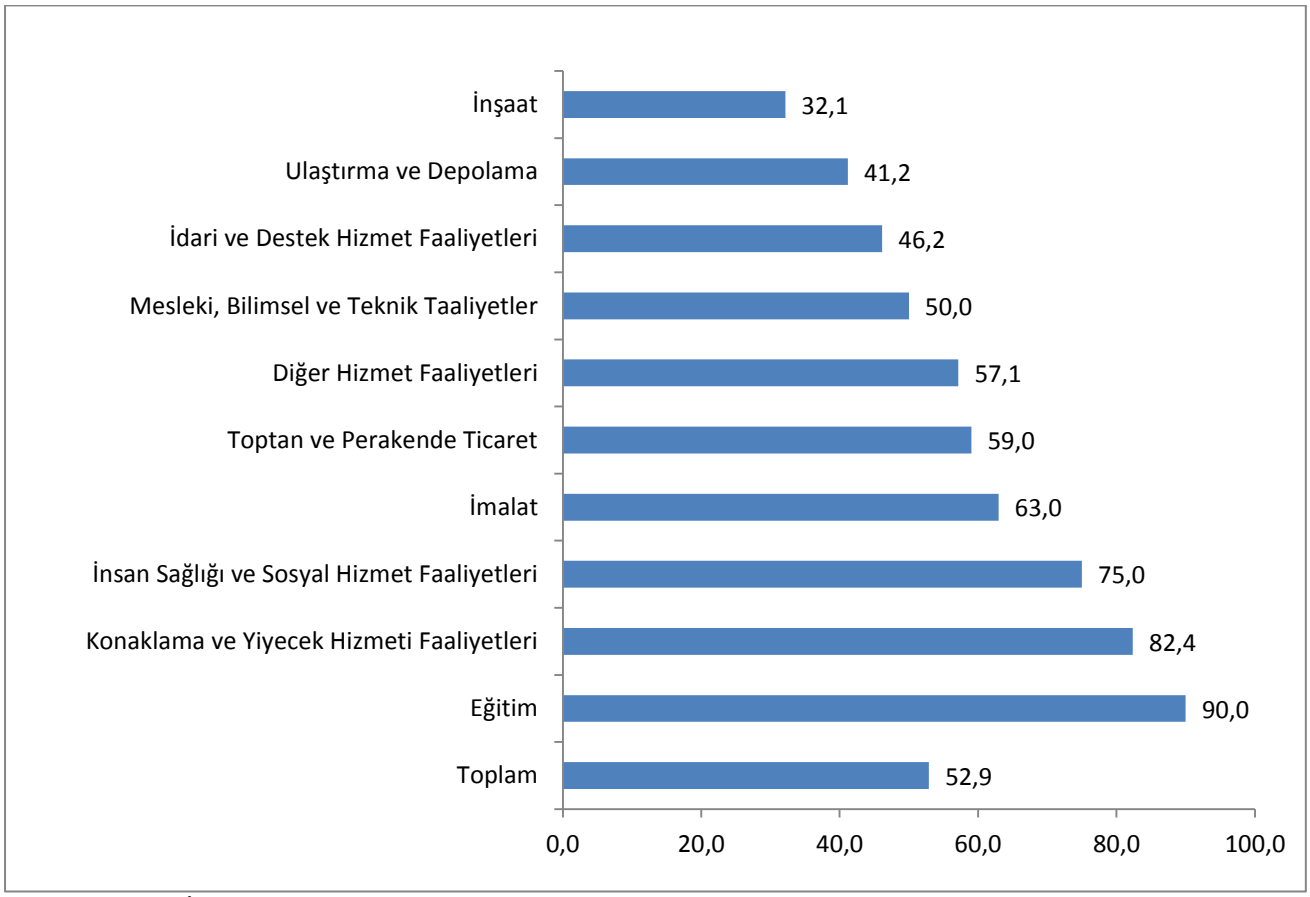

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

İşyeri büyüklüğü ile İŞKUR'dan faydalanma oranı karşılaştırıldığında, Kars genelinde İŞKUR'dan en fazla yararlanan işyerlerinin 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinin olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise durum farklıdır; işyeri büyüklüğü arttıkça İŞKUR'dan faydalanan işyeri sayısının arttığı görülmektedir. Bir başka deyişle büyük işyerlerinin daha fazla İŞKUR'dan yararlandığı ortaya çıkmıştır.

Grafik 4: Büyüklüklerine Göre İŞKUR'dan Faydalan İşyeri Oranları, %, 2014, Kars-Türkiye

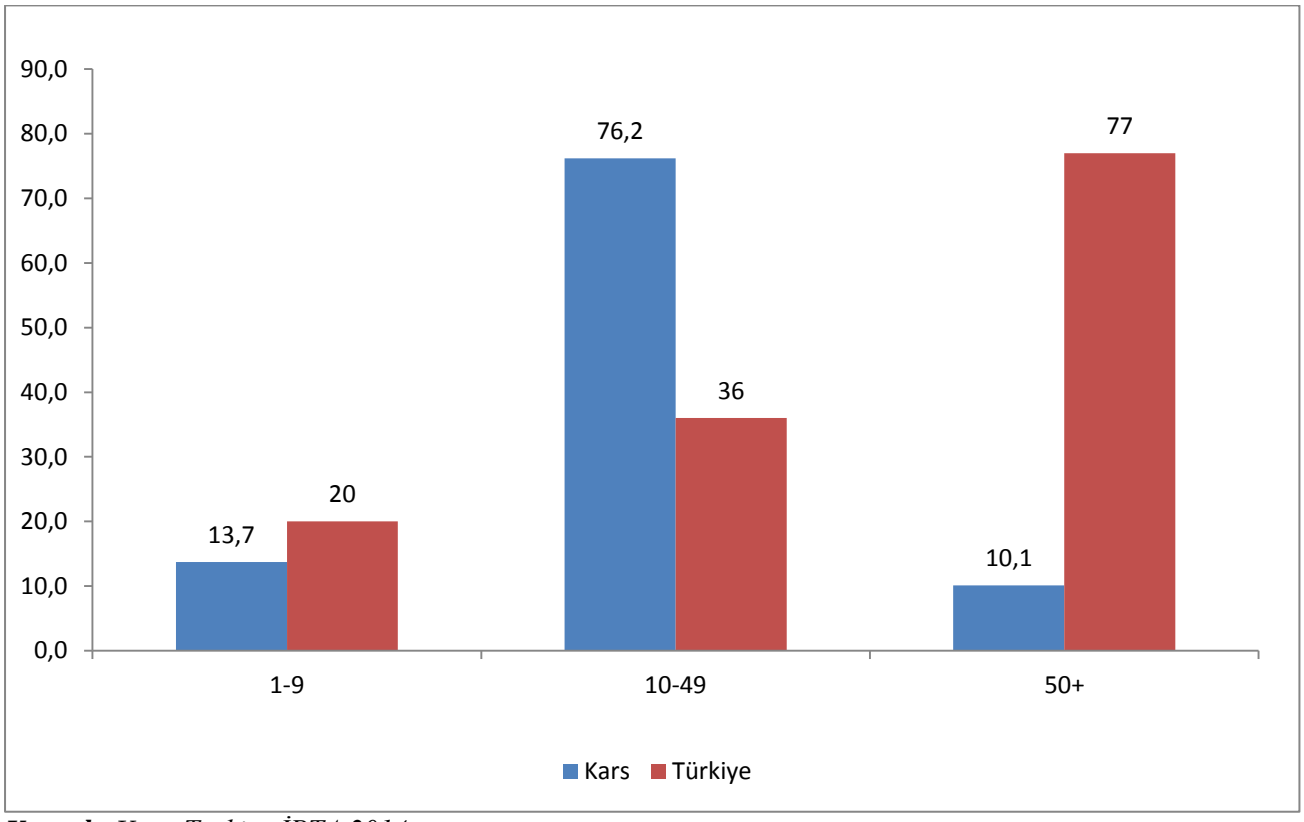

Kaynak: *Kars-Türkiye İPTA 2014*

Araştırma kapsamındaki işyerlerine kısmi süreli personel çalıştırılıp çalıştırılmadığı soruldu. Alınan bilgilerin ışığında kısmi süreli eleman çalıştıran işyerleri toplam işyeri sayısının sadece %7' sini oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu işyerlerinin de çoğunlukla (%25,6) Ulaştırma ve Depolama sektöründe olduğu tespit edildi. Bu sektörü %24,1'lik oranla Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %18,1'lik oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde ise kısmi süreli eleman çalıştıran işyeri yoktur. Kısmi süreli eleman çalıştıran işyerleri ile işyeri büyüklükleri karşılaştırıldığında 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinin %6,4'ünün 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinin %6,1'inin ve 50+ kişi çalıştıran işyerlerinin ise %13,2'sinin kısmi süreli çalışanı olduğu görülmüştür. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise %9'unun kısmi süreli eleman çalıştırdığı ve işyeri büyüklüğü arttıkça kısmi süreli çalışan sayısının arttığı belirlenmiştir.

Grafik 5: Kısmi Süreli Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, %, 2014, Kars

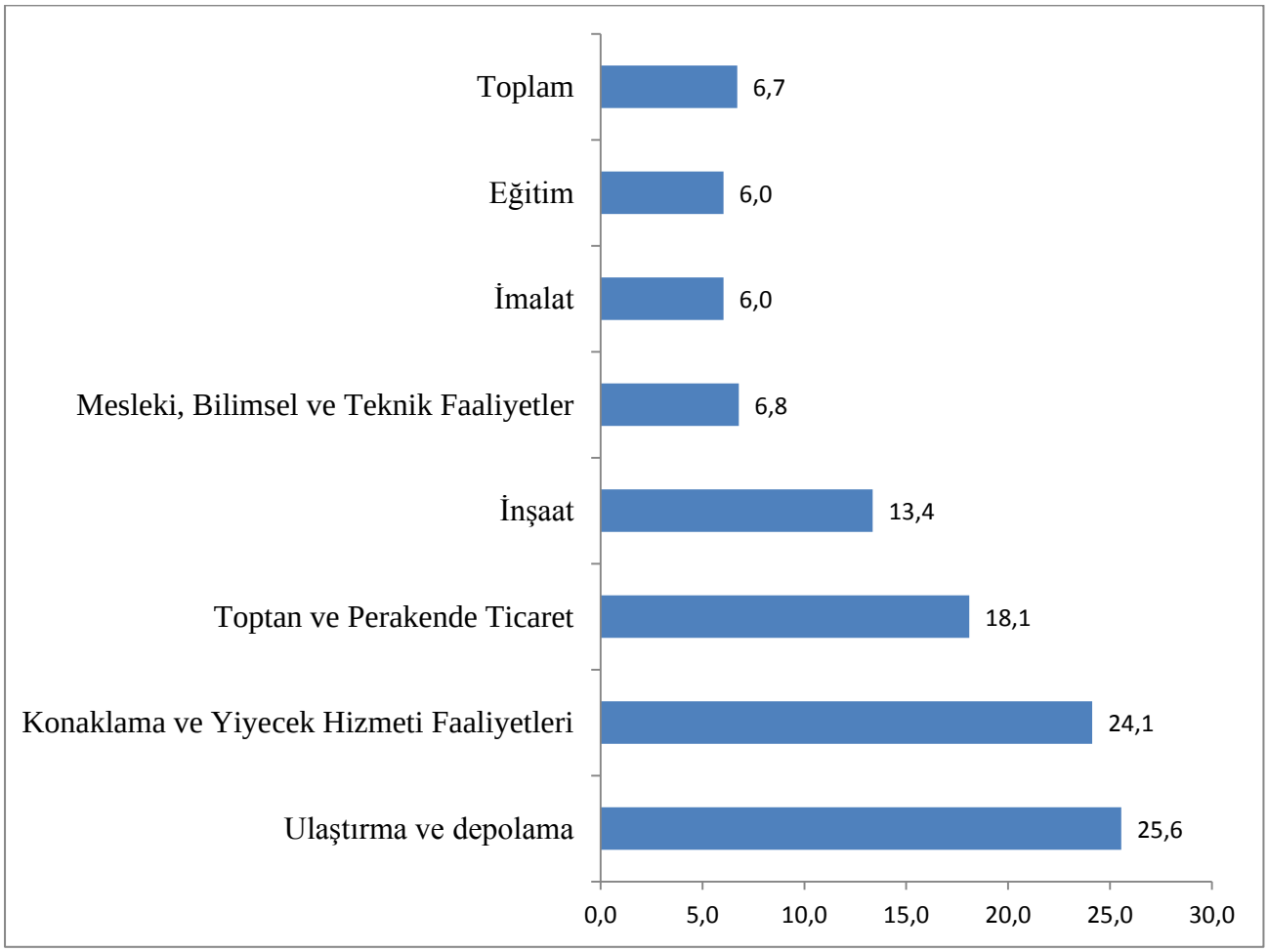

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin %32,6'sı mevsimlik işçi çalıştırmaktadır. En çok mevsimlik işçinin çalıştığı sektörün %45,6 ile İnşaat sektörü olduğu tespit edilmiştir. İnşaat sektörünü %14,5 ile Toptan ve Perakende Ticaret ve %9,7 ile İmalat sektörü takip etmektedir. İnşaat sektörü ile diğer sektörler arasında fark olmasının sebebi kış mevsiminde İnşaat sektöründe faaliyetlerin durdurulması sebebiyle çalışanların çoğunun işten çıkarılmasından kaynaklanmaktadır. İşyeri büyüklüğüne göre mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerine bakıldığında araştırma kapsamındaki 1-9 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinin %25,2'sinin, 10-49 aralığında işçi çalıştıran işyerlerinin %19,5'inin ve 50 ve daha fazla kişi çalıştıran işyerlerinin %20,7'sinin mevsimlik işçi çalıştırdığı ortaya çıkmıştır.

Grafik 6: Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, %, 2014, Kars

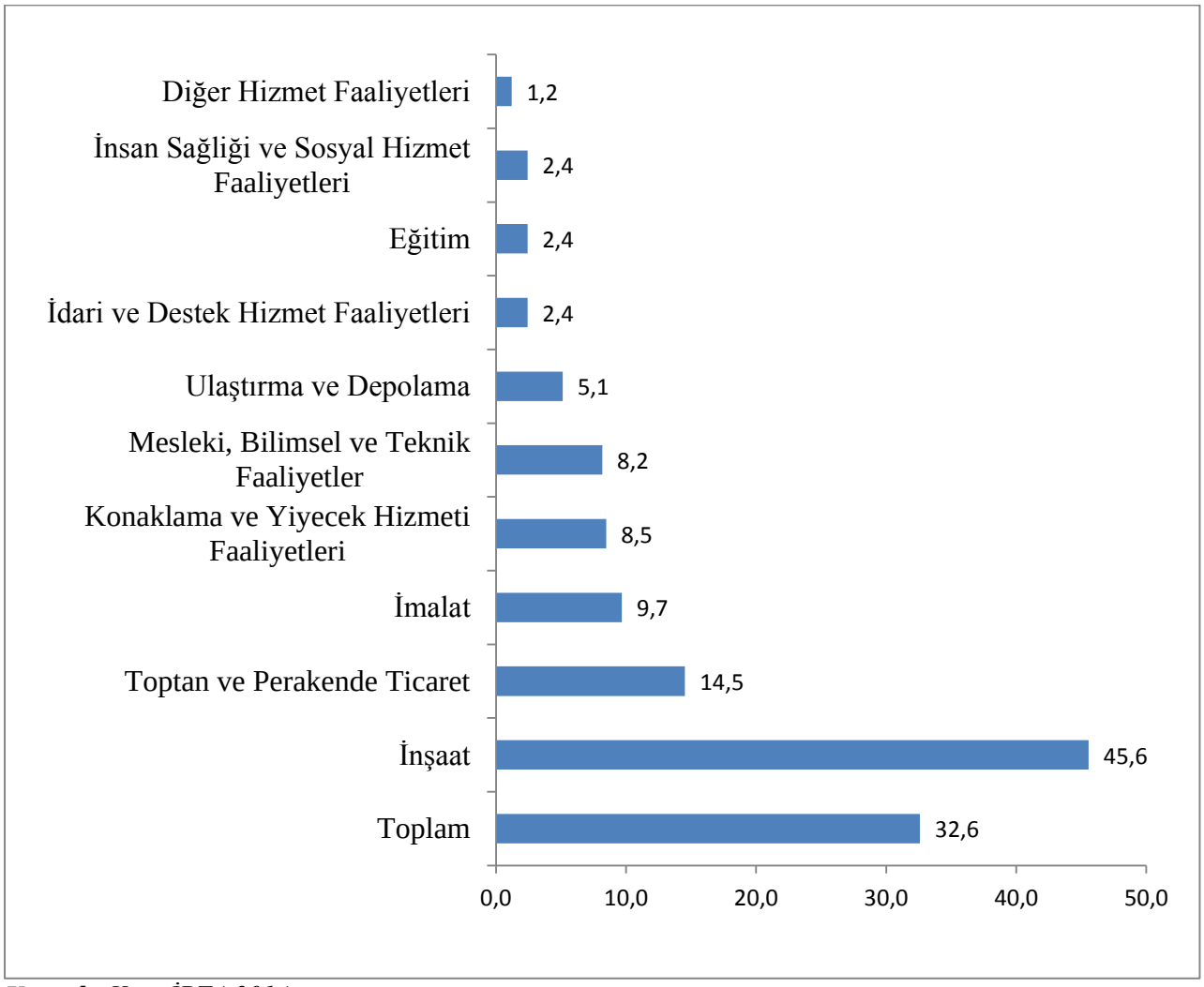

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

İl genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin kuruluş yıllarına göre dağılımına bakıldığında en fazla işyerinin %33,2'lik oranla 5-9 yaş aralığında olan işyerlerinde olduğu görülmüştür. Türkiye genelinde de %27,2'lik oranla en fazla işyerinin 5-9 yaş aralığında olduğu ortaya çıkmıştır. Kars genelinde 25 ve üzeri yaşta olan işyerlerinin çoğunlukla (%28,6) Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmüştür. Bu sektörü %12,5 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ve %8,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir.

Tablo 7: İşyerlerinin Kuruluş Yıllarına Göre Sektörel Göre Dağılımı, %, 2014, Kars

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Madencilik ve Taş Ocakçılığı[4]	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
İmalat	18,5	37,0	18,5	14,8	11,1	0,0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0
İnşaat	33,9	17,9	17,9	10,7	14,3	5,4
Toptan ve Perakende Ticaret	13,3	37,3	20,5	12,0	8,4	8,4
Ulaştırma ve Depolama	23,5	35,3	5,9	23,5	5,9	5,9
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23,5	29,4	5,9	17,6	17,6	5,9
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	25,0	50,0	12,5	0,0	0,0	12,5
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	15,4	61,5	7,7	7,7	7,7	0,0
Eğitim	10,0	40,0	10,0	30,0	10,0	0,0
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	25,0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	28,6
Toplam	**21,2**	**33,2**	**16,3**	**13,0**	**10,2**	**6,1**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

MEVCUT İSTİHDAM

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde toplam 5.314 kişinin çalıştığı tespit edilmiştir. Çalışanların sektörel dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın %29,8 ile inşaat sektöründe olduğu görülmüştür. İnşaat sektörünü %22,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. İnşaat sektöründeki çalışan sayısının fazla olması son dönemlerde Kars'taki yapılaşmanın artmasından, Toptan ve Perakende Ticaret sektörü sektöründe çalışan sayısının fazla olması ise bu sektördeki işyeri sayısının fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

[4] Kars genlinde araştırma kapsamında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründen sadece bir ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründen ise sadece iki işyeri vardır.

Tablo 8 : Çalışan Sayısının Sektörel Dağılımı, 2014, Kars

Sektörler	Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı (%)
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	26	1	0,5
İmalat	691	27	13,0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	43	2	0,8
İnşaat	1.586	62	29,8
Toptan ve Perakende Ticaret	1.175	83	22,1
Ulaştırma ve Depolama	327	18	6,2
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	253	17	4,8
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	137	9	2,6
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	634	13	11,9
Eğitim	303	10	5,7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	82	4	1,5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	56	7	1,1
Toplam	**5.314**	**253**[5]	**100,0**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Çalışan sayısının işyeri büyüklüğüne göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışanın 10- 49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinde olduğu görülmektedir. Bu durumun işverenlerin bazı teşviklerden yararlanabilmek amacıyla çalışan sayısını 10 ve üzerinde tutması ayrıca engelli personel çalıştırmak gibi yükümlülüklerden kaçınmak için çalışan sayısını 50 kişinin altında tutmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Grafik 7: Çalışan Sayısının İşyeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı, %, 2014, Kars

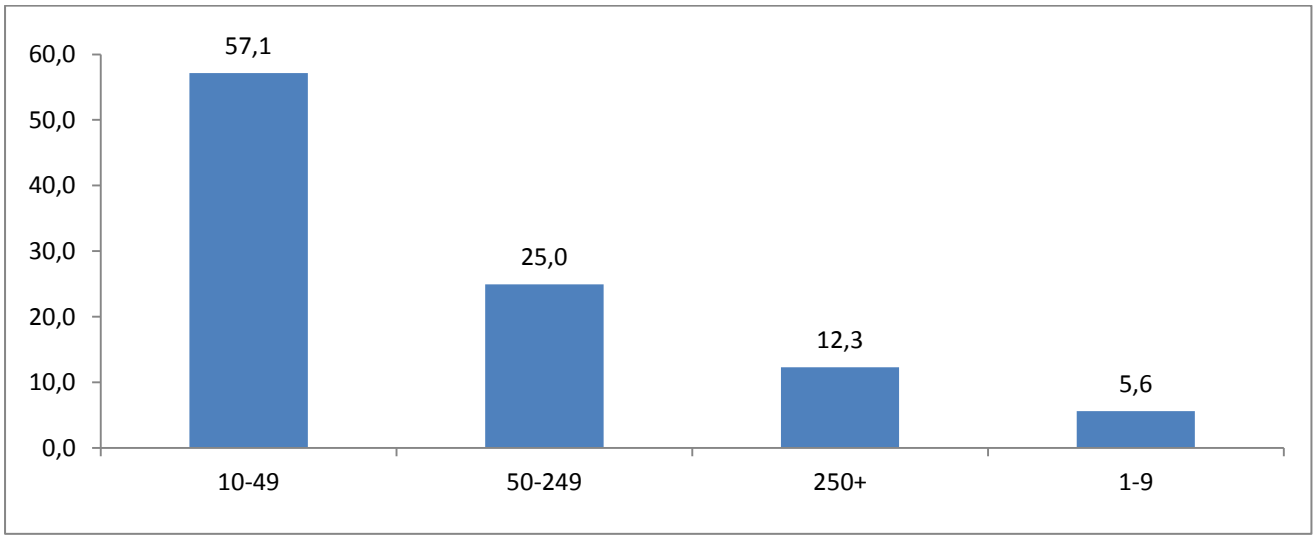

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

[5] Genelleştirilmiş toplam işyeri sayısı

Çalışanların cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında toplam çalışanların %86,6'sının erkek %13,2'sinin kadın olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise çalışanların %74'ü erkek %26'sı kadındır. Cinsiyete ve sektörlere göre dağılıma bakıldığında kadın çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün %48,8'lik oranla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü olduğu görülmüştür. Bu sektörü %34,3 ile Eğitim ve %23,7 ile sektörü takip etmektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde ise hiç kadın çalışan bulunmamaktadır.

Tablo 9: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılımı, 2014, Kars

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek (%)	Kadın (%)
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	26	0	26	100	0
İmalat	591	100	691	85,5	14,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	43	0	43	100,0	0,0
İnşaat	1.542	44	1.586	97,2	2,8
Toptan ve Perakende Ticaret	997	178	1.175	84,9	15,1
Ulaştırma ve Depolama	301	26	327	91,9	8,1
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	209	44	253	82,6	17,4
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	128	9	137	93,4	6,6
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	484	150	634	76,3	23,7
Eğitim	199	104	303	65,7	34,3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	42	40	82	51,2	48,8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	51	5	56	91,1	8,9
Toplam	**4.613**	**701**	**5.314**	**86,8**	**13,2**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın olduğu meslek grubunun %27,1'lik oranla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu olduğu görülmüştür. Bu meslek grubunu %20,3 ile Hizmet ve Satış Elemanları ve %16,9 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu takip etmektedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışan sayısının fazla olmasının Kars organize sanayisinin gelişmemiş olmasından ve Kars'taki kurumsal firma sayısının az olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Çalışanların meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında ise kadın çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubunun %45,8'lik oranla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunu %36,1 ile Profesyonel Meslek Mensupları ve %18,2 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir. Bu durum ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanların %86,8'inin erkek ve %13,2'sinin kadın olması birlikte değerlendirildiğinde kadınların daha çok eğitim ve beceri gerektiren meslek gruplarında çalıştığı görülmüştür.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete göre Dağılımı, 2014, Kars

Meslek Grupları	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek (%)	Kadın (%)
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	109	92	201	54,2	45,8
Hizmet ve Satış Elemanları	884	196	1.081	81,8	18,2
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.250	190	1.440	86,8	13,2
Profesyonel Meslek Mensupları	270	152	422	63,9	36,1
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	898	2	900	99,8	0,2
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	278	49	327	84,9	15,1
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	680	2	682	99,7	0,3
Yöneticiler	243	17	260	93,5	6,5
Toplam	**4.613**	**701**	**5.314**	**86,8**	**13,2**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir. En fazla çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların %38,1'ini oluşturmaktadır. Çalışan sayısı bakımından ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği yer almaktadır. Bu durum kadınlarda ve erkeklerde de aynıdır. Kadın ve erkeklerin mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği farklıdır. Erkeklerde mesleki yoğunluk açısından ilk sırada yer alan ilk on meslek toplam erkek çalışanı olan mesleklerin %38'ini oluştururken, kadınlarda %59'unu oluşturmaktadır. Kadın ve Erkek çalışanlar

meslek bazında karşılaştırıldığında, kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum kadınların daha çok nitelikli bir meslekte iş bulduğunda çalışabilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 11: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılanı Olan İlk On Meslek, 2014, Kars

Genel	Erkek	Kadın
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Satış Danışmanı	Bilgi İşlem Destek Elemanı
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Kasiyer
Büro İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)	Büro İşçisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Büro İşçisi	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı
Aşçı	Ağır Kamyon Şoförü	Aşçı
Ağır Kamyon Şoförü	Beden İşçisi (İnşaat)	Ön Muhasebeci
Garson (Servis Elemanı)	Aşçı	Sekreter
Beden İşçisi (İnşaat)	Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

AÇIK İŞ VERİLERİ

Araştırma döneminde (12 Mayıs – 27 Haziran) görüşülen işverenlere işyerlerinde açık iş[6] olup olmadığı sorulmuştur. Toplam işyerlerinin %22,3'ünde açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş veren işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektörü (%50) ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörü Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü (%47,1) ve İmalat (% 33,3) sektörü takip etmektedir.

Tablo 12: Açık İş Verme Oranının Açık İş Veren İşyerleri ve Sektörlere Göre Dağılımı, 2014, Kars

Sektörler	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	İş Yeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı (%)
Toptan ve Perakende Ticaret	17	83	20,5
İnşaat	10	62	16,1
İmalat	9	27	33,3
Ulaştırma ve Depolama	2	18	11,8
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	8	17	47,1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2	13	15,4
Eğitim	3	10	30,0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2	9	25,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	7	14,3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2	4	50,0
Toplam	**56**	**253**	**22,3**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

[6] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir

Kars genelinde araştırma kapsamındaki açık işi olan işyerlerinin % 47,3'ü erkek, % 8,4'ü kadın eleman tercih etmektedir. Eleman arayan işverenlerin % 44,3'ü ise işe alacağı elemanda cinsiyet durumu için fark etmez seçeneğini[7] tercih etmiştir. Türkiye genelinde de ise açık işlerde alınacak elemanların cinsiyet durumu için %11,4 kadın, %45,7 erkek ve %42,8 fark etmez seçenekleri tercih edilmiştir. Açık iş dağılımının cinsiyete ve sektörlere göre dağılımına bakıldığında açık işlerde en fazla kadın elemanın tercih edildiği sektörün %20 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü olduğu görülmüştür. Bu sektörü açık işlerde kadın eleman tercih eden sektör bakımından %18,8 ile İmalat ve %11,5 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri takip etmektedir. Ulaştırma ve Depolama ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki açık işlerin tamamında erkek eleman tercih edilmiştir[8].

Tablo 13:Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı , Kars, 2014

Sektörler	Açık İş Sayısı		Açık İş Dağılımı		
	Kadın	Erkek	Kadın(%)	Erkek(%)	Toplam
İmalat	3	11	18,8	68,8	16
İnşaat	0	21	0	86,4	24
Toptan ve Perakende Ticaret	5	20	8,8	35,1	57
Ulaştırma ve Depolama	0	4	0	100,0	4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3	14	11,5	53,8	26
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	0	20,0	0	5
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1	2	9,1	18,2	11
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	1	0	100,0	1
Toplam	**13**	**73**	**8,4**	**47,3**	**155**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

[7] Açık işler için alınacak elemanın cinsiyet durumu için kadın, erkek ve fark etmez olmak üzere üç seçenek sunulmuştur.

[8] Ulaştırma ve Depolama sektöründe dört ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe bir kişilik açık iş olduğuna dikkat edilmelidir.

Meslek gruplarına ve cinsiyete göre açık iş dağılımına bakıldığında, İl genelinde Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarındaki işyerlerinin tamamı erkek eleman ile çalışmak istemektedir. Bu Meslek grubunu %82 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları takip etmektedir. İl genelinde en fazla kadın eleman ile çalışmak isteyen meslek grubu %19,9 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubudur. Açık işlerde en fazla fark etmez seçeneğinin tercih edildiği meslek grubunun ise %89,2 ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 14: Açık İşlerin Meslek gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı, 2014, Kars

Meslek Grupları	Açık İş Sayısı			Açık İş Dağılımı			
	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Kadın (%)	Erkek (%)	Fark Etmez (%)	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0	2	7	0,0	21,7	78,3	9
Hizmet ve Satış Elemanları	6	25	31	9,6	40,6	49,8	62
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4	7	9	19,9	35,2	44,9	20
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	2	0	0,0	100,0	0,0	2
Profesyonel Meslek Mensupları	1	1	17	5,1	5,7	89,2	19
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1	16	1	5,7	88,6	5,7	18
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1	10	1	8,5	82,2	9,4	12
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0	11	1	0,0	91,3	8,7	12
Toplam	**13**	**73**	**67**	**8,4**	**47,3**	**44,3**	**155**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Açık işlerin mesleklere ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında; Kasap, Elektrik Tesisatı ve Pano Montörü Teknisyeni / Elektrik Teknisyeni, Beden İşçisi (Genel) mesleklerindeki açık işlerde işverenler daha çok erkek elemanla çalışmak istemektedir. Bu durum erkeklerin bu mesleklere daha yatkın olmasıyla açıklanabilir. İlimizde ki açık işlerde en fazla kadın elemanın tercih edildiği meslek[9] kasiyer (%80) mesleği olduğu ortaya çıkmıştır. Toplam açık işlerin mesleklere göre dağılımında %16,1 ile Garson (Servis Elemanı), %8,4 Satış Danışmanı, %6,6 ile Aşçı mesleklerinin ilk üçte olması dikkat çekicidir.

Tablo 15:Mesleklere ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı , 2014, Kars

Meslekler	Kadın	Erkek	Açık İş Dağılımını Kadın (%)	Açık İş Dağılımını Erkek (%)	Toplam
Garson (Servis Elemanı)	0	13	0,0	86,7	15
Satış Danışmanı	1	2	7,7	15,4	13
Aşçı	0	4	0,0	41,0	10
Kasap	0	5	0,0	100,0	5
Beden İşçisi (Temizlik)	2		40,0	0,0	5
Kasiyer	4		80,0	0,0	5
Elektrik Tesisatı ve Pano Montörü Teknisyeni/Elektrik Teknisyeni	0	8	0,0	100,0	8
Ön Muhasebeci	0	1	0,0	23,7	4
Beden İşçisi (Genel)	0	4	0,0	100,0	4
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1	2	33,3	66,7	3
Diğer	5	39	6,7	52	75
Toplam	**13**	**73**	**8,4**	**47,3**	**155**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Açık iş verme oranının işyerlerinin yaşına göre dağılımına bakıldığında en fazla açık iş veren işyerlerinin %30'luk oranla 10-14 yaş aralığındaki iş yerlerinde olduğu ortaya çıkmıştır. 10-14 yaş aralığındaki iş yerlerini açık iş verme oranı bakımından %27 ile 20-24 yaş aralığındaki işyerleri ve %23 ile 0-4 yaş aralığındaki işyerlerinin takip ettiği görülmektedir. 25 ve üstü yaşta olan işyerlerinin açık iş verme oranı ise (%6) en düşüktür. Bu durum iş yeri yaşı ile açık iş verme oranı arasında bir paralellik söz konusu olmadığını göstermektedir. Ayrıca bu durum eski ve köklü firmaların daha az büyüme eğiliminde olduğunu ortaya koymuştur.

[9] Açık işlerin Meslek Gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında cinsiyet durumu için fark etmez seçeneği dikkate alınmalıdır.

Grafik 8: Açık İş Verme Oranının İş Yerlerinin Yaşına Göre Dağılımı, %, Kars

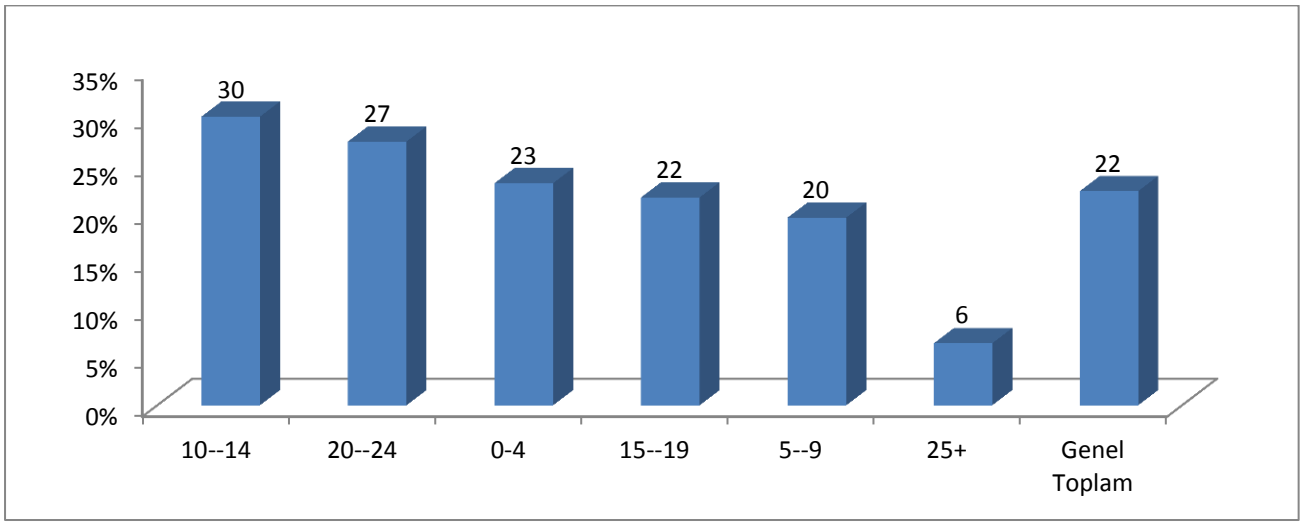

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Açık işlerin işyeri büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında en fazla açık işveren işyerlerinin %27,9'luk oranla 10-49 aralığında eleman çalıştıran iş yerlerinde olduğu ortaya çıkmıştır. Açık iş oranının işyeri büyüklüğüne göre dağılımında ise açık iş oranının %6,6'lık oranla 1-9 aralığında eleman çalıştıran işyerlerinde olduğu görülmüştür.

Tablo 16: Açık İş Oranı ve Açık İş Dağılımının İşyeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı, 2014, Kars

İşyeri Büyüklüğü	İşveren Sayısı	Açık İş Veren İşveren Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Verme Oranı (%)	Açık İş Oranı (%)
1-9	67	7	298	21	10,9	6,6
10-49	168	47	3.036	131	27,9	4,1
50+	18	2	1.980	3	11,1	0,2
Toplam	**253**	**56**	**5.314**	**155**	**22,1**	**2,8**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Açık iş oranlarının[10] sektörlere göre dağılımına bakıldığında açık iş oranının hem 2014 (%11,8) hem de 2013 (%16,9) yılında en yüksek olduğu sektörün İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri olduğu görülmüştür. 2014 yılı için bu sektörü %9,3 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %4,6 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Açık iş sayısının en fazla olduğu sektörün Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olmasına rağmen açık iş oranının en fazla olduğu sektörün İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü olmasının sebebi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki çalışan sayısının fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Açık iş oranının yıllara göre dağılımına bakıldığında 2013 yılındaki açı iş oranı %3,9 iken 2014 yılındaki açık iş oranının %2,8'e gerilediği ortaya çıkmıştır.

Tablo 17: Açık İş Oranının Sektörlere Göre Dağılımı %, 2013-2014, Kars

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı (%)	Açık İş Oranı 2014 (%)	Açık İş Oranı 2013 (%)
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0,0	0,0	3,1
İmalat	16	2,3	2,3	3,6
İnşaat	24	1,5	1,5	1,3
Toptan ve Perakende Ticaret	57	4,9	4,6	5,6
Ulaştırma ve Depolama	4	1,3	1,3	1,9
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	26	10,3	9,3	8,1
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3	2,5	2,4	13,3
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5	0,8	0,8	0,3
Eğitim	7	2,3	2,3	5,4
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	11	13,4	11,8	16,9
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	1,8	1,8	1,3
Toplam	**155**	**2,9**	**2,8**	**3,9**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

[10] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir: AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

Açık iş oranının cinsiyete göre dağılımına bakıldığında erkek açık iş oranının %1,6 iken kadın açık iş oranının %1,8 olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise kadınlardaki açık iş oranı %1,2 iken erkeklerdeki açık iş oranının %1,7 olarak belirlenmiştir. Kars genelinde erkeklerdeki açık iş sayısının daha fazla olmasına rağmen erkeklerdeki açık iş oranının kadınlardaki açık iş oranından daha düşük olmasının sebebi erkek çalışan sayısının daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 18: Açık İş oranının Cinsiyete Göre Dağılımı %, 2014, Kars

Cinsiyet	Toplam açık iş sayısı	Toplam çalışan sayısı	Açık iş oranı
Kadın	13	701	1,8
Erkek	73	4.613	1,6
Toplam	**155**	**5.314**	**2,8**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Araştırma kapsamında olan işyerlerindeki açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla açık işin %40,2'lik payla Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunu %12,9 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve %12,6 ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu takip etmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubunun %64,4 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu olduğu görülmektedir. Bu meslek Grubunu %4,4'lük pay ile Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları takip etmektedir. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş oranının yüksek çıkmasının nedeni bu meslek grubunda çalışan sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 19:Açık İş Dağılımı ve Açık İş Oranının Meslek gruplarına Göre Dağılımı, Kars, 2014

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı (%)	Açık İş Oranı (%)
Hizmet ve Satış Elemanları	62	1.081	40,2	5,4
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	20	1.440	12,9	1,4
Profesyonel Meslek Mensupları	19	422	12,6	4,4
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	18	900	11,4	1,9
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	12	327	7,6	3,5
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	12	682	7,4	1,7
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	201	5,9	4,4
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	1	1,3	64,4
Yöneticiler	1	260	0,6	0,4
Toplam	**155**	**5.314**	**100,0**	**2,8**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars'ta açık işlerin karşılanması için en çok (%88,4) kullanılan yöntem akraba, eş-dost yöntemidir. Kars'taki iş yerlerinin %62,6'sı açık işlerini karşılamak için İŞKUR'u tercih etmektedir. Bu oran 2013 yılında % 50,2'dir. Bu durum işyerlerinin zamanla İŞKUR'u daha iyi tanıması, güvenmesi ve işbirliği yapmak istemesi ile ifade edilebilir.

Tablo 20:Sektörlerin Açık İş Arama Kanallarına göre Oranı %, 2014

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya
İmalat	62,5	12,5	93,8	6,3
İnşaat	77,3	4,5	100,0	0
Toptan ve Perakende Ticaret	66,7	21,1	86,0	8,8
Ulaştırma ve Depolama	50,0	0	100,0	0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	80,8	7,7	100,0	0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	33,3	0	100,0	0
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	80,0	0	100,0	0
Eğitim	28,6	0	100,0	0
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	0	18,2	81,8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	0	100,0	0
Toplam	**62,6**	**11,0**	**88,4**	**9,7**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Talep edilen becerilere[11] göre açık iş dağılımına bakıldığında; işverenlerin açık işlerde en fazla aradığı ilk beş beceri sırasıyla; İş Ahlakına Sahip Olma (%81,6), Fiziki ve Bedensel Yeterlilik (%67,2), Yeterli Mesleki Teknik Bilgi ve Tecrübe (% 60,2), İletişim ve İfade Yeteneği (%52,1), Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerisi (%40,7) olduğu görülmüştür.

Grafik 9: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Dağılımı, %, Kars, 2014

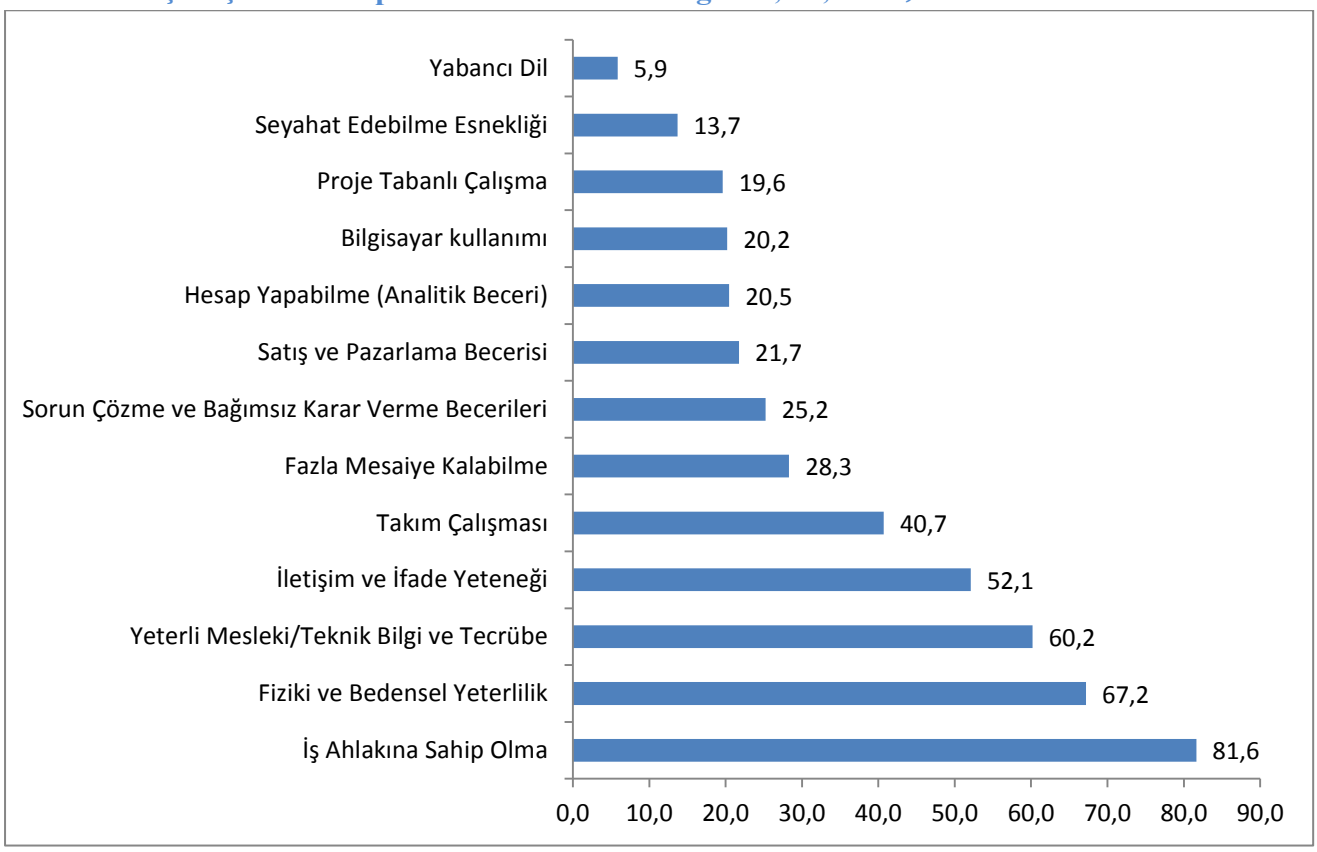

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Becerilere ve cinsiyete göre açık işlere baktığımızda; bayan eleman arayan işverenlerin % 92,3'ü Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, % 69,2'i oranında İş Ahlakı, % 61,5'i İletişim ve İfade Yeteneği becerileri tercih etmektedir. Erkek eleman arayan işverenlerin; % 90,2' si İş Ahlakı, % 67,8'i Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ,%59,6'sı Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi becerileri tercih etmektedir. Türkiye genelinde ise kadın eleman arayan işverenler işe alacağı elemanda en fazla; İş Ahlakına sahip olma (%67,3) becerisini, erkek eleman arayan işveren ise en fazla Fiziki ve Bedensel Yeterlik (% 71) tercih etmektedir.

[11] Açık işler için talep edilen beceriler için her işveren birden fazla beceri talep edebilmektedir.

Grafik 10: Becerilere ve Cinsiyete göre Açık İş Dağılımı %, 2014, Kars

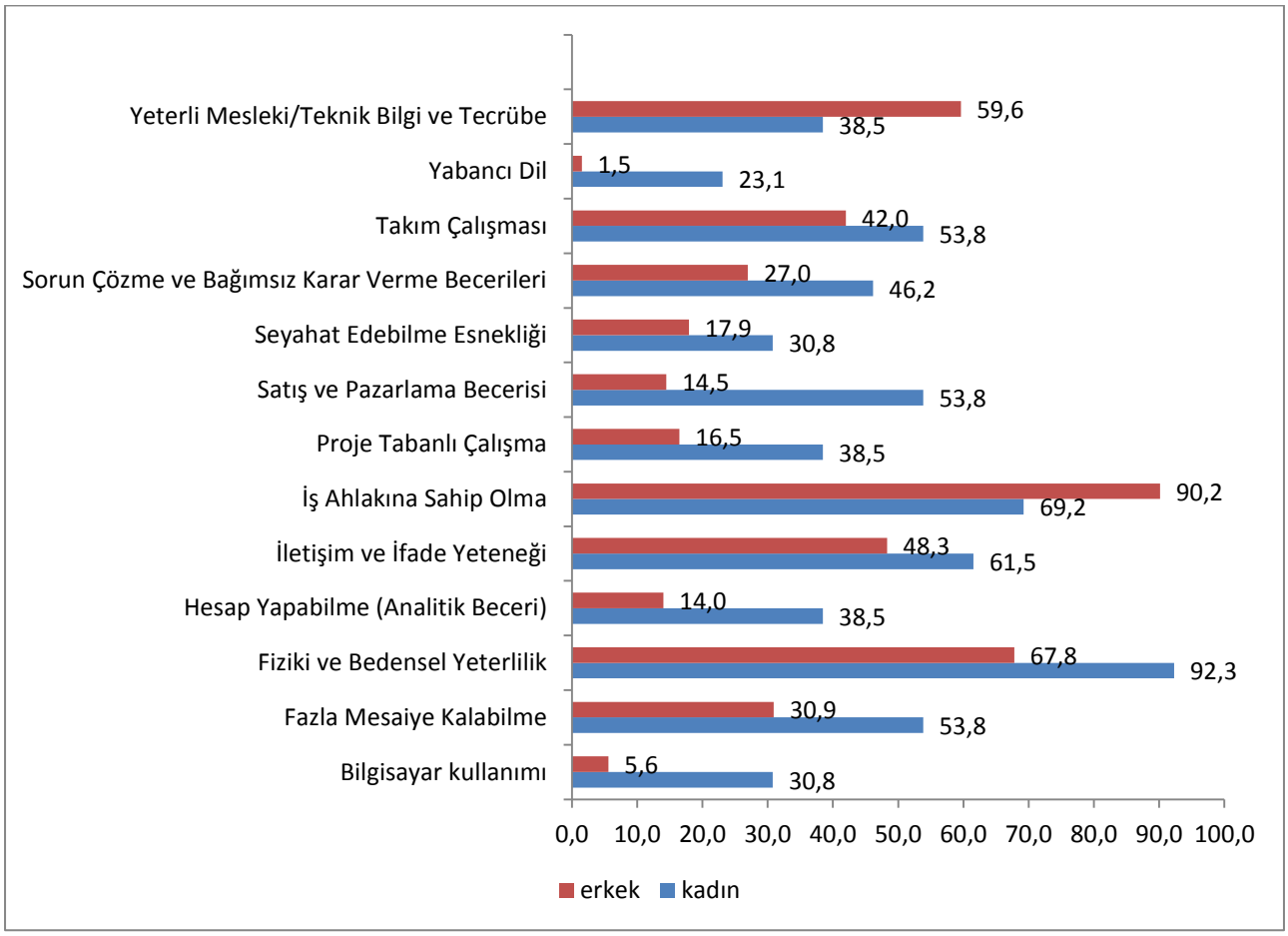

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki eleman ihtiyacı olan işyerleri istedikleri elemanları sırasıyla Akraba-Eş Dost aracılığıyla (%88,4), İŞKUR aracılığıyla (%62,6), Gazete-İlan vb. aracılığıyla (%11,0), İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla bulmaktadır. Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla eleman karşılama yöntemini tercih eden işveren sayısı 2013 yılına göre artarken, Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla eleman karşılama yöntemini tercih eden işveren sayısı 2013 yılına göre azalmıştır. Bu durum ilimizde İŞKUR ve Akraba Eş Dost yöntemiyle eleman arama kanallarının Gazete-İlan, İnternet-Sosyal Medya aracılıyla eleman arama yöntemlerine göre daha etkili olduğu şeklinde ifade edilebilir.

Grafik 11: Açık İşlerin Karşılanma Yöntemleri, %, (2013-2014), Kars

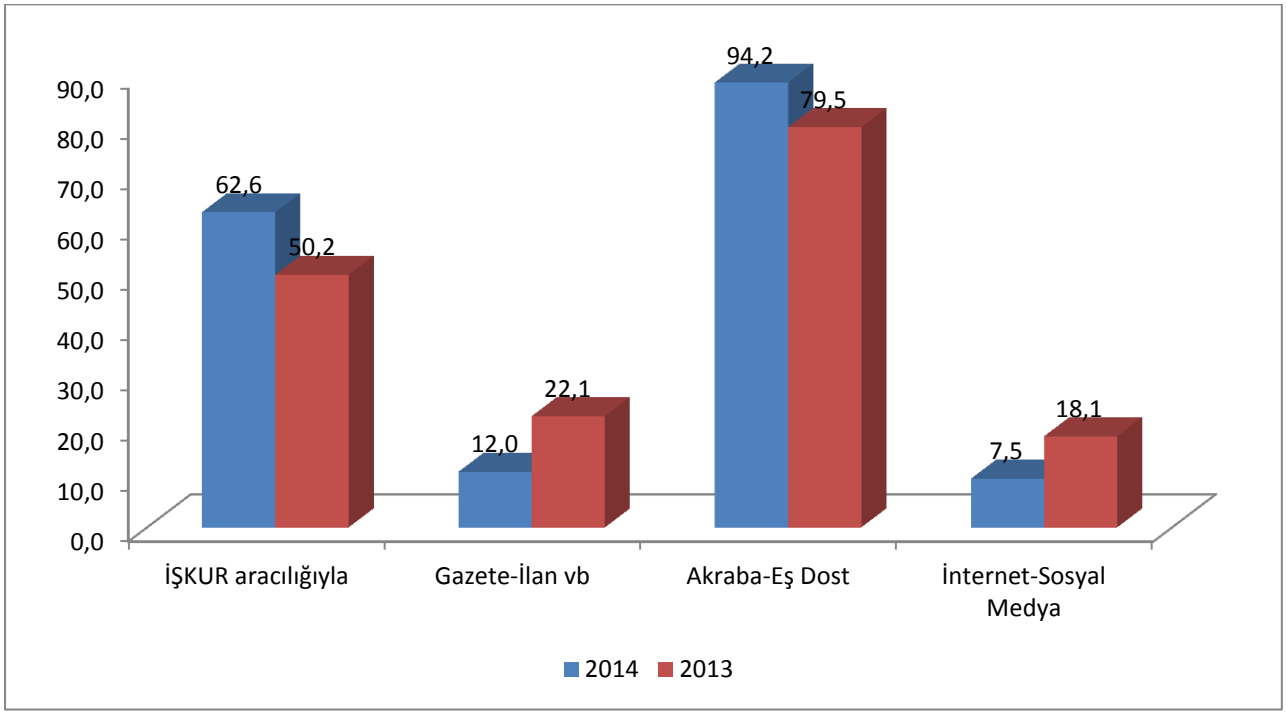

Kaynak: *Kars İPTA 2013-2014*

İş yeri büyüklüklerine göre eleman arama yöntemlerine bakıldığında; işyerlerinin büyüklüğü arttıkça İŞKUR aracılığıyla eleman arama yönteminin tercih edilme oranını arttığı görülmektedir. Bu durum işverenlerin kamu kurumuyla işbirliği yapma isteği ile ilişkilidir. Kars genelinde iş yeri büyüklüğü artıkça İŞKUR'un iyi bir işgücü kaynağı olduğunun farkındalığının arttığı söylenebilir. Eş-Dost Akraba yönteminin tüm işyerlerinde diğer yöntemlerden daha yaygın olduğu görülmektedir.

Tablo 21:İşyeri büyüklüklerine göre eleman arama kanallarının dağılımı %, 2014, Kars

Arama Kanalları	1-9	10-49	50 +	Toplam
İŞKUR aracılığıyla	42,7	64,1	100	62,6
Gazete-İlan vb.	0,0	14,4	0	12,0
Akraba-Eş Dost	100,0	93,1	100	94,2
İnternet-Sosyal Medya	13,7	6,9	0	7,5
Toplam	**100,0**	**100,0**	**100**	**100,0**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

İşverenlerin aradığı elemanın eğitim durumunun eleman arama kanalına göre dağılımına bakıldığında; işverenlerin en fazla Meslek Lisesi eğitimli (%79,5) eleman aradıklarında İŞKUR'u tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 22: Eğitim Durumuna göre Açık İş Dağılımı, %, 2014, Kars

Eğitim Durumu	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya
Lise Altı	40,6	0,0	100,0	0,0
Genel Lise	76,0	30,9	72,5	13,7
Meslek Lisesi	79,5	60,1	100,0	0,0
Meslek Yüksekokulu	75,0	12,5	100,0	0,0
Lisans	27,3	0,0	61,2	38,8
Fark Etmez	63,6	4,4	95,6	5,4

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelindeki açık işler eğitim durumuna göre incelediğinde; işverenlerin % 59,3'ü aradığı elemanda eğitim şartı aramamaktadır. Eleman arayan işverenlerin % 18,8' i işe alacağı elemanın lise mezunu olmasını, %10'u Lisans, % 5,2' si Yüksek okul mezunu,% 3,4 ' ü Lise altı ,% 3,3 ' ü Meslek lisesi mezunu olmasını istemektedir. Açık işlerde Meslek Lisesi mezunlarının daha az tercih edilmemesinin nedeni Organize sanayisinin gelişmemiş olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Grafik 12: Eğitim Durumuna göre Açık İş Dağılımı, %, 2014, Kars

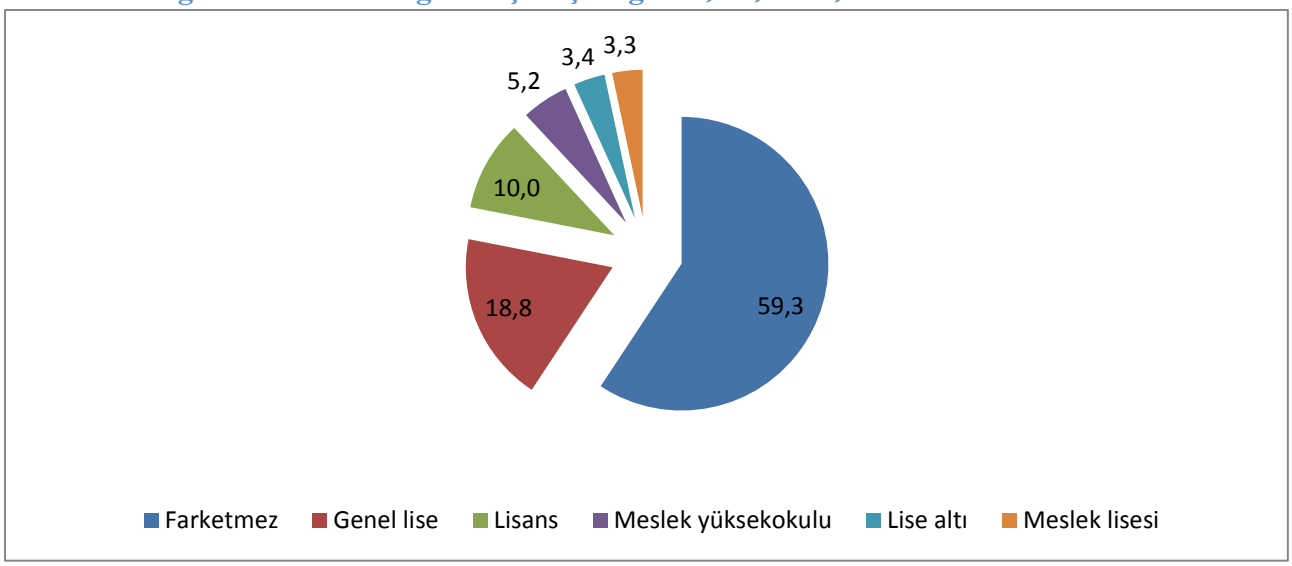

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Eğitim durumu ve cinsiyete göre açık iş dağılımına bakıldığında; Eğitim durumu fark etmez diyen işverenlerin % 59,7'si erkek elemanla çalışmak istemektedir. Eleman arayan ve meslek yüksekokul mezunu tercih eden işverenlerin % 25'i bayan elemanla çalışmak istemektedir. İlimizde işverenlerin çoğu erkek elemanla çalışmak istemektedir.

Grafik 13 : Eğitim Durumu ve Cinsiyete göre Açık İş Dağılımı %, 2014, Kars

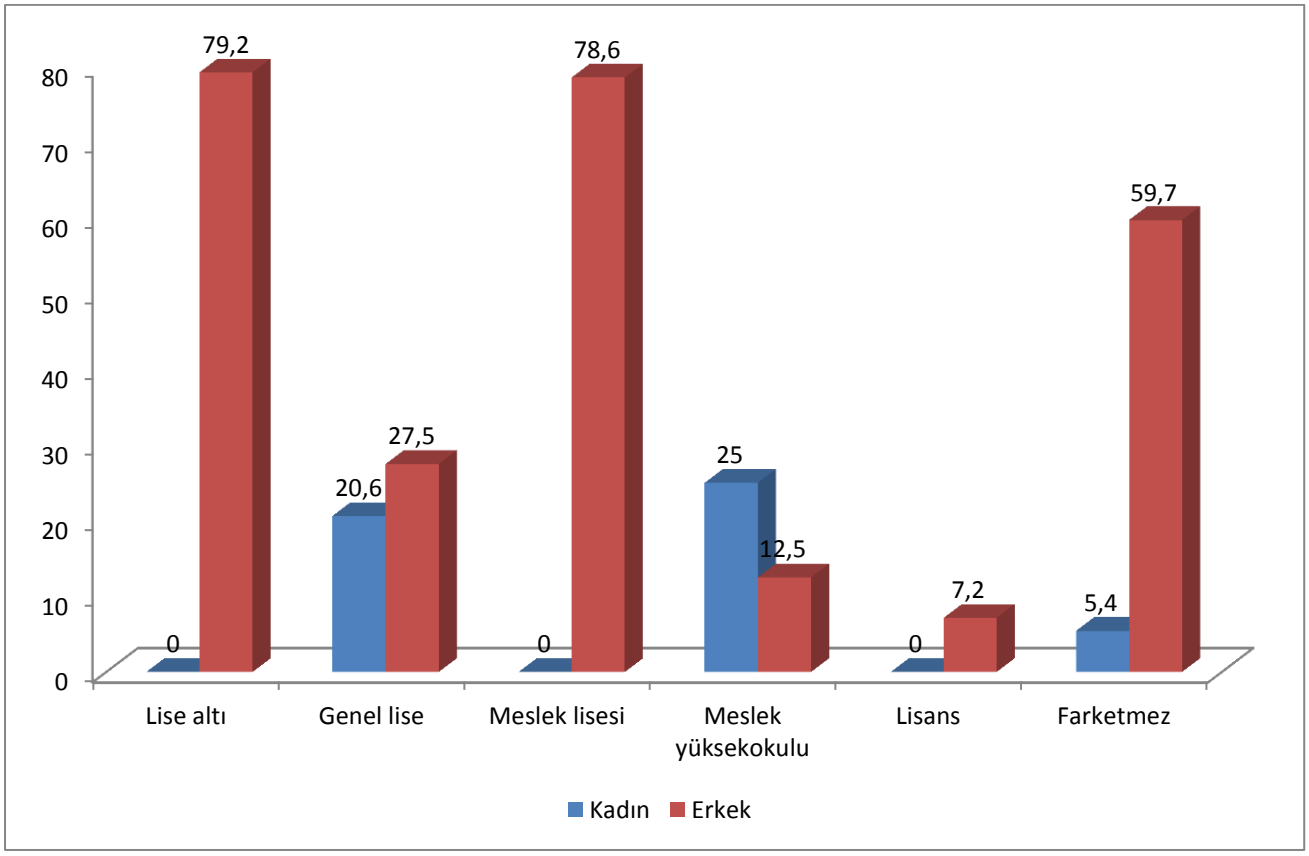

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler (TGÇM) işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır Kars genelindeki işyerlerinin yarısından fazlası (%57,4) eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Bu oran Türkiye genelinde %35,8 olarak belirlenmiştir. Eleman temininde güçlük çekilen meslek belirten işveren sayısının sektörlere göre dağılımına bakıldığında İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki[12] işyerlerinin tamamının eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Bu sektörü %88,9 ile İmalat ve %76,5 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerindeki işverenler gelmektedir.

Tablo 23: TGÇM İşveren Sayısının Sektörlere Göre Dağılımı, 2014, Kars

Sektörler	İşveren Sayısı	TGÇM İşveren Sayısı	oran (%)
İmalat	27	24	88,9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2	1	50,0
İnşaat	62	33	53,6
Toptan ve Perakende Ticaret	83	43	51,8
Ulaştırma ve Depolama	18	5	29,4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	13	76,5
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	9	7	75,0
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13	5	38,5
Eğitim	10	6	60,0
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4	4	100,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7	4	57,1
Toplam	**253**	**145**	**57,4**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2014 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Kars genelindeki işyerlerinde eleman temininde güçlük

[12] TGÇM işveren sayısının sektörel dağılımı değerlendirildiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe dört işyeri olduğu ve dördünde de eleman temininde güçlük çekildiği dikkate alınmalıdır.

çekilen mesleklerdeki eleman sayısı bakımından ilk sırada gelen sektörün %26,9 ile İnşaat sektörü olduğu ortaya çıkmıştır. Türkiye genelinde ise bu oran %39,4 ile İmalat sektöründedir. Kars genelinde en fazla İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekilmesinin sebebi bu sektörde çalışanların daimi olarak çalışamamasından kaynaklanmaktadır. Özellikle kış mevsiminde bu sektörde çalışanların büyük bir bölümü işten çıkarılmaktadır. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklere (TGÇM) bakıldığında ikinci sırada hem Kars'ta (%22,3) hem de Türkiye'de (%17,3) Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün olduğu görülmektedir.

Tablo 24: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı Kars, Türkiye, 2014

Sektörler	Kars		Türkiye	
	Eleman Sayısı	Oran (%)	Eleman Sayısı	Oran (%)
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0,0	3.295	1,2
İmalat	84	21,1	11.1360	39,4
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2	0,5	384	0,1
İnşaat	107	26,9	34.346	12,1
Toptan ve Perakende Ticaret	89	22,3	48.979	17,3
Ulaştırma ve Depolama	10	2,4	9.956	3,5
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	34	8,5	21.918	7,8
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	24	5,9	8.630	3,1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	12	3,0	18.839	6,7
Eğitim	20	5,0	4.027	1,4
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	10	2,5	7.960	2,8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7	1,8	5.408	1,9
Toplam	**399**	**100,0**	**282.704**	**100,0**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki eleman sayısı bakımından 2013 yılı ile karşılaştırma yapıldığında, temininde güçlük çekilen eleman sayısının azaldığını ve 2013 yılında da %32,3'lük oranla İnşaat sektörünün ilk sırada geldiği görülmektedir. 2013 yılı eleman temininde güçlük çekilen eleman sayısı ile 2014 yılı eleman teminine güçlük çekilen eleman sayısının sektörel karşılaştırması yapıldığında İmalat, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe oransal artış görülmüş, Ulaştır ve Depolama sektörü sabit kalmış ve diğer sektörlerde ise oransal azalış görülmüştür. İmalat sektöründeki Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki artışın %9,1 den %21,1'e çıkması dikkat çekicidir.

Tablo 25: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı, (2013-2014), Kars

Sektörler	2013		2014	
	Eleman Sayısı	Oran (%)	Eleman Sayısı	Oran (%)
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7	1,1	0	0,0
İmalat	57	9,1	84	21,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	40	6,4	2	0,5
İnşaat	202	32,3	107	26,9
Toptan ve Perakende Ticaret	110	17,6	89	22,3
Ulaştırma ve Depolama	15	2,4	10	2,4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	73	11,7	34	8,5
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	44	7,0	24	5,9
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	16	2,6	12	3,0
Eğitim	37	5,9	20	5,0
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	11	1,8	10	2,5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13	2,1	7	1,8
Toplam	**625**	**100,0**	**399**	**100,0**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Temininde güçlük çekilen meslekler ve açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslek grubu %31,6'lık oranla Sanatkarlar ve İlgili işlerde Çalışanlar meslek grubunda iken açık işlerin en fazla olduğu meslek grubu %40,2'lik oranla Hizmet ve satış Elemanları sektöründe olduğu ortaya çıkmıştır. Yani eleman temininde güçlük çekilen meslekler ile açık işlerin meslek grubuna göre dağılımında paralellik olmadığı görülmektedir.

Tablo 26: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2014, Kars

Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	Oran(%)	Açık İs Sayısı	Oran (%)
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	13	3,4	9	5,9
Hizmet ve Satış Elemanları	97	24,4	62	40,2
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	30	7,5	20	12,9
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	0,3	2	1,3
Profesyonel Meslek Mensupları	48	12,1	19	12,6
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	126	31,6	18	11,4
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	34	8,6	12	7,6
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	47	11,7	12	7,4
Yöneticiler	2	0,5	1	0,6
Toplam	**399**	**100,0**	**155**	**100,0**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan sayısının %7,5'i kadar elemanın temininde güçlük çekildiği ortaya çıkmıştır. Bu oranın en fazla olduğu sektör %14'lük oranla Sanatkarlar ve İlgili işlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunu %11,4'lük oranla Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu takip etmektedir. Bu durum düzenlenecek mesleki eğitim faaliyetlerinin, eleman temininde güçlük çekilen meslekteki eleman ihtiyacının karşılanıp karşılanmama durumu ile karşılaştırılması sonucunda düzenlenmesi gerektiğini göstermektedir.

Tablo 27:TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına oranının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2014, Kars

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	TGÇM Eleman Sayısı	Oran (%)
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	201	13	6,7
Hizmet ve Satış Elemanları	1.081	97	9,0
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.440	30	2,1
Profesyonel Meslek Mensupları	422	48	11,4
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	900	126	14,0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	327	34	10,5
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	682	47	6,9
Yöneticiler	260	2	0,8
Toplam	**5.314**	**399**	**7,5**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Araştırma kapsamındaki işyerlerine hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. 2014 yılı İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında işverenler tarafından belirtilen en fazla temininde güçlük çekilen ilk yirmi meslekteki eleman sayısı toplam temininde güçlük çekilen eleman sayısının %47,2'sini oluşturmaktadır. En fazla temininde güçlük çekilen mesleğin ise %5,9 ile Aşçılık mesleği olduğu ortaya çıkmıştır. Temininde güçlük çekilen mesleklerin mesleklere göre dağılımı 2013 yılıyla karşılaştırıldığında Aşçı, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Kasap, Pişirici (Ekmek), Sıhhi Tesisatçı, Soğuk Demirci, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Ön Muhasebeci mesleklerinde hem 2013 yılında hem de 2014 yılında eleman temininde güçlük çekildiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 28: TGÇM Mesleklere Göre Dağılımı, (2013-2014), Kars

2013		2014	
Meslek	**Oran (%)**	**Meslek**	**Oran (%)**
Soğuk Demirci	9,2	Aşçı	5,9
Elektrik Teknikeri	6,6	Garson (Servis Elemanı)	5,1
Sıvacı	4,7	Satış Danışmanı	3,5
Aşçı	3,8	Pazarlamacı	3,0
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	3,5	Beden İşçisi (Genel)	2,5
Alçı Sıva Uygulayıcısı	3,3	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	2,5
Duvarcı	3,2	Kasap	2,3
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	3,2	Pişirici (Ekmek)	2,3
Garson (Servis Elemanı)	2,5	Komi (Garson Yardımcısı)	2,3
Kasap	2,5	Sıhhi Tesisatçı	2,2
Satış Danışmanı	2,1	Ekskavatör(Kazıma ve Yükleme) Operatörü	1,7
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	2	Soğuk Demirci	1,6
Pişirici (Ekmek)	1,6	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	1,6
İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	1,4	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1,6
Ön Muhasebeci	1,3	Ön Muhasebeci	1,5
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1,3	Kaşar Peyniri İmalat Ustası	1,5
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,3	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1,5
Kasiyer	1,1	Muhasebeci	1,5
Sıhhi Tesisatçı	1,1	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	1,5
İnşaat Demiri Bağlama Ustası	1,1	Elektrikçi (Genel)	1,4

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Eleman temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerine temininde güçlük çektiği meslekteki elemanı temin edip etmediği soruldu. Alınan cevapların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında Yöneticiler meslek grubunda[13] eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki elemanların tamamının temin edildiği görülmektedir. Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerdeki eleman sayısının temin edilmesi bakımından Yöneticiler meslek grubunu %77,6 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve %69,4 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları takip etmektedir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde ihtiyaç duyulan elemanların %45,9'u karşılanmış, %16,5'karşılanamamış ve %37,6'sı ise kısmen karşılanmıştır. Türkiye genelinde ise %27,8'i karşılanmış, %33,4'ü karşılanamamış ve %38,7'si kısmen karşılanmıştır.

Grafik 14: TGÇM Karşılanma Oranlarının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, %, 2014, Kars

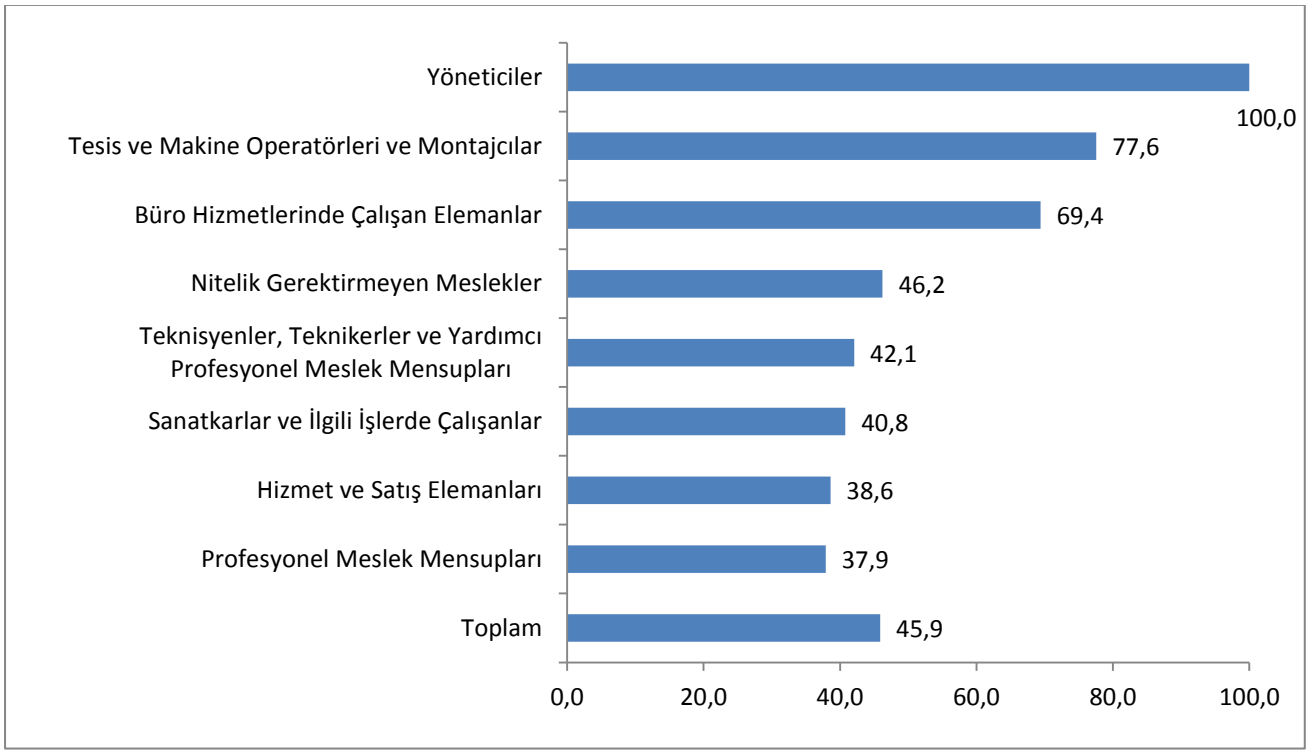

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

[13] Yöneticiler meslek grubunda temininde güçlük çekilen meslekteki eleman sayısının sadece iki kişi olduğu dikkate alınmalıdır.

Eleman temininde güçlük çekilen meslek olduğunu belirten işverenlere eleman temininde güçlük çekilme nedenleri soruldu. Eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak ilk sırada Kars'ta (%81) ve Türkiye'de (%71,2) Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir.

Grafik 15: Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, (%), 2014, Kars-Türkiye

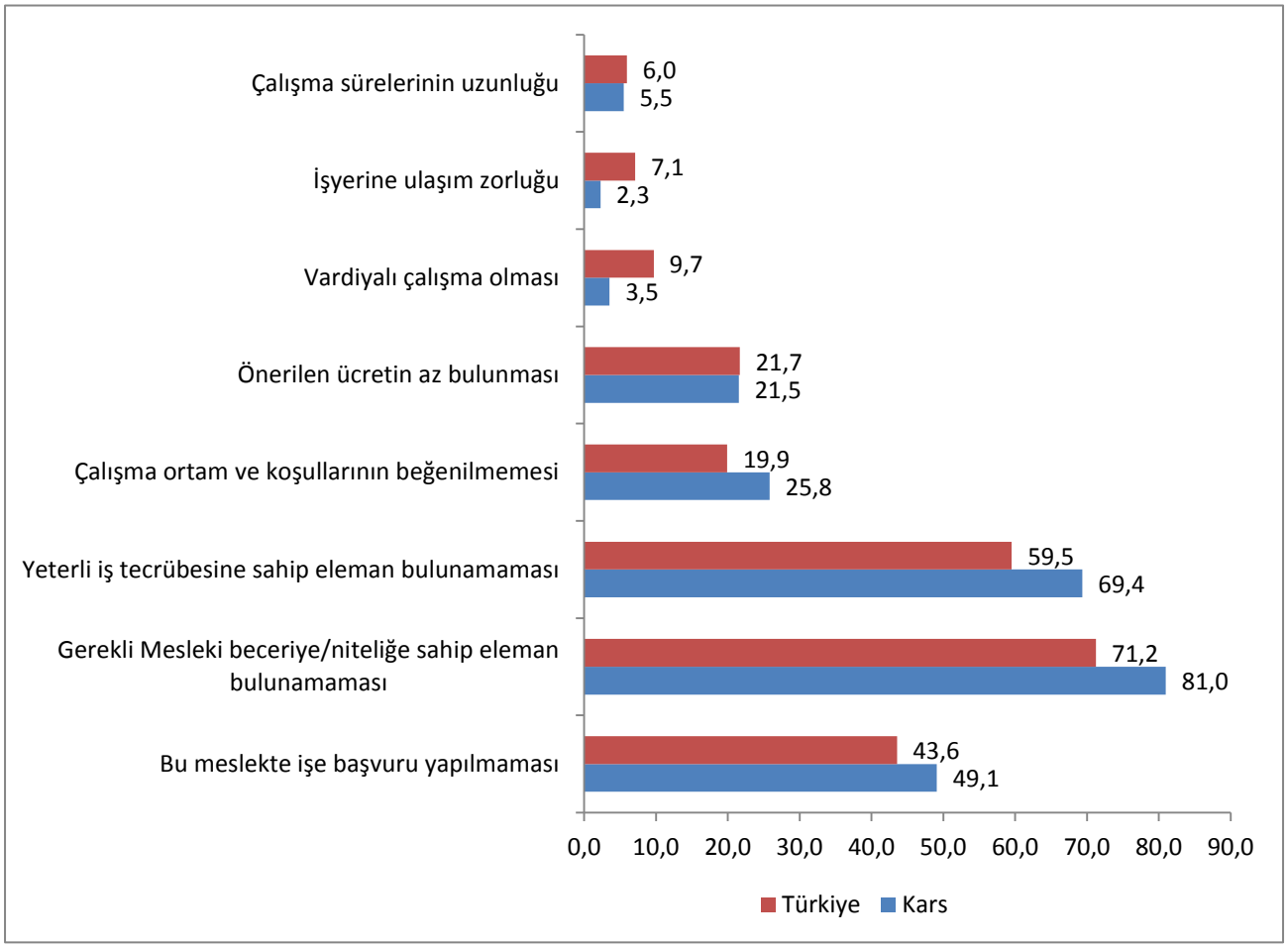

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Türkiye genelinde yürütülen araştırma kapsamında işverenlerin gelecek dönemler için çalışan sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri alınarak bir takım sayısal verilere dönüştürülmüştür. Net istihdam artışı ve net istihdam azalışı değerlendirildiğinde Kars genlinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde 2015 yılı Haziran ayı itibariyle 281 kişilik istihdam artışının olacağı tahmin edildiği ortaya çıkmıştır. Türkiye genelinde beklenen net istihdam artışı ise 361.784 kişidir. Net İstihdam değişiminin sektörlere göre dağılımına bakıldığında en fazla net istihdam artışı olacağı tahmin edilen sektörün Toptan ve Perakende Ticaret (109 kişi) sektörü olduğu görülmüştür. Bu sektörü net istihdam artışı bakımından Ulaştırma ve Depolama (68 kişi) ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (43 kişi) sektörü takip etmektedir. Aynı dönem itibariyle net istihdam azalış beklentisinin olacağı sektörün (21 kişi) İnşaat sektörü olduğu görülmüştür. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde ise her hangi bir net istihdam değişimi beklenmediği ortaya çıkmıştır.

Net istihdam değişim beklentisi ile toplam çalışan sayısı birlikte değerlendirildiğinde Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranının (NİDO)[14] %5,3 olduğunu göstermektedir. Türkiye genelinde ise bu oran %5,1 olarak hesaplanmıştır. Kars genelinde Net İstihdam Değişim Oranının en yüksek olduğu sektörün %27,9 oranında Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe olduğu görülmüştür. Bu sektörü %20,7 ile Ulaştırma ve Depolama ve %17 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri takip etmektedir. Türkiye genelinde ise Net İstihdam Değişim Oranının en yüksek olduğu sektörün %10,8 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmüştür. Net İstihdam değişiminin oranının büyük olması o sektörde büyüme beklentisinin olacağı şeklinde yorumlanabilir.

[14] Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) istihdam değişimini açıklar ve net istihdam değişiminin toplam çalışana oranını ifade eder.

Tablo 29:NetİstihdamDeğişimi ve Net İstihdam Değişim Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2014, Kars

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı (%)
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	26	0,0
İmalat	17	691	2,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	43	0,0
İnşaat	-21	1.586	-1,3
Toptan ve Perakende Ticaret	109	1.175	9,3
Ulaştırma ve Depolama	68	327	20,7
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	43	253	17,0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	38	137	27,9
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	5	634	0,8
Eğitim	13	303	4,3
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	9	82	11,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	56	0,0
Toplam	**281**	**5.314**	**5,3**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki iş yerlerindeki net istihdam değişimine meslek grubu bazında bakıldığında net istihdam artış beklentisinin (125 kişi) en yüksek olduğu meslek grubunun Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu ortaya çıkmıştır. Bu meslek grubunu Hizmet ve Satış Elemanları (89 kişi) ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar (44 kişi) meslek grupları takip etmektedir. Türkiye genelinde de artış beklentisinin en yüksek olduğu meslek grubunun Kars'ta olduğu gibi Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu ortaya çıkmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi toplam çalışan sayısına göre değerlendirildiğinde net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu sektörün de %13,9 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmüştür. Net istihdam değişim oranı bakımından bu meslek grubunu %8,2 ile Hizmet ve Satış Elemanları ve %6,4 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun takip ettiği görülmüştür. Net istihdam azalış beklentisi olan tek meslek grubunun Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu olduğu görülmektedir. Bu sonucun net istihdam azalış beklentisinin sadece İnşaat sektöründe olması sonucu ile örtüştüğü söylenebilir.

Tablo 30: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları, 2014, Kars

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı (%)
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	201	4,5
Hizmet ve Satış Elemanları	89	1.081	8,2
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-14	1.440	-0,9
Profesyonel Meslek Mensupları	21	422	5,0
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	125	900	13,9
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3	327	0,9
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	44	682	6,4
Yöneticiler	3	260	1,2
Toplam	**281**	**5.314**	**5,3**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2015 Haziran ayı İtibariyle net istihdam artış ve azalışı meslekler bazında sorulmuştur. Net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk on mesleğe dikkat edildiğinde, genellikle inşaat sektörü ile ilgili nitelikli mesleklerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durumun Kars genelinde Haziran ayı itibariyle İnşaat sektörün canlanmaya başlamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Tablo 31: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, 2014, Kars

Net İstihdam Artışı Beklenen 10 Meslek	Net İstihdam Azalışı Beklenen 10 Meslek
Sıvacı	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Genel)
Taş ve Tuğla Duvarcısı	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Garson (Servis Elemanı)	Depo Hamalı
Soğuk Demirci	Bekçi
Alçı Model Kalıpçı	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim
Ahşap Kalıpçı	Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)
Aşçı	İlköğretim Matematik Öğretmeni
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı
İnşaat Ustası	Isı Yalıtımcısı

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamında mevsimlik personel çalıştıran işyerleri için net istihdam artış ve azalışı değerlendirildiğinde 2015 yılı haziran ayı itibariyle toplam 79 kişilik net istihdam artışı olacağı ortaya çıkmıştır. Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerindeki net istihdam değişim oranının (%7,2) toplam işyerlerindeki net istihdam değişim oranından (%5,3) daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 32: Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörel Dağılımı, (%), 2014, Kars

Sektörler	Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerleri		Toplam İşyerleri	
	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi
İmalat	7,0	10,1	2,5	6,1
İnşaat	-2,3	-18,2	-1,3	-7,5
Toptan ve Perakende Ticaret	5,7	7,6	9,3	38,8
Ulaştırma ve Depolama	47,6	26,8	20,7	24,1
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17,5	13,9	17,0	15,3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	54,0	48,4	27,9	13,6
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	40,0	7,6	0,8	1,8
Eğitim	27,3	3,8	4,3	4,6
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0	0,0	11,0	3,2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0	0,0	0	0
Toplam	**7,2**	**100,0**	**5,3**	**100,0**

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinden net istihdam artışı ve azalışı belirten İşyerlerinin %75,7'i net istihdam artış beklentisi olduğunu belirtirken %24,3'ü net istihdam azalış beklentisi olduğunu belirtmiştir.

Grafik 16: Net İstihdam Artışı ve Net İstihdam Azalışı Veren İşyerlerinin Dağılımı, %, 2014, Kars

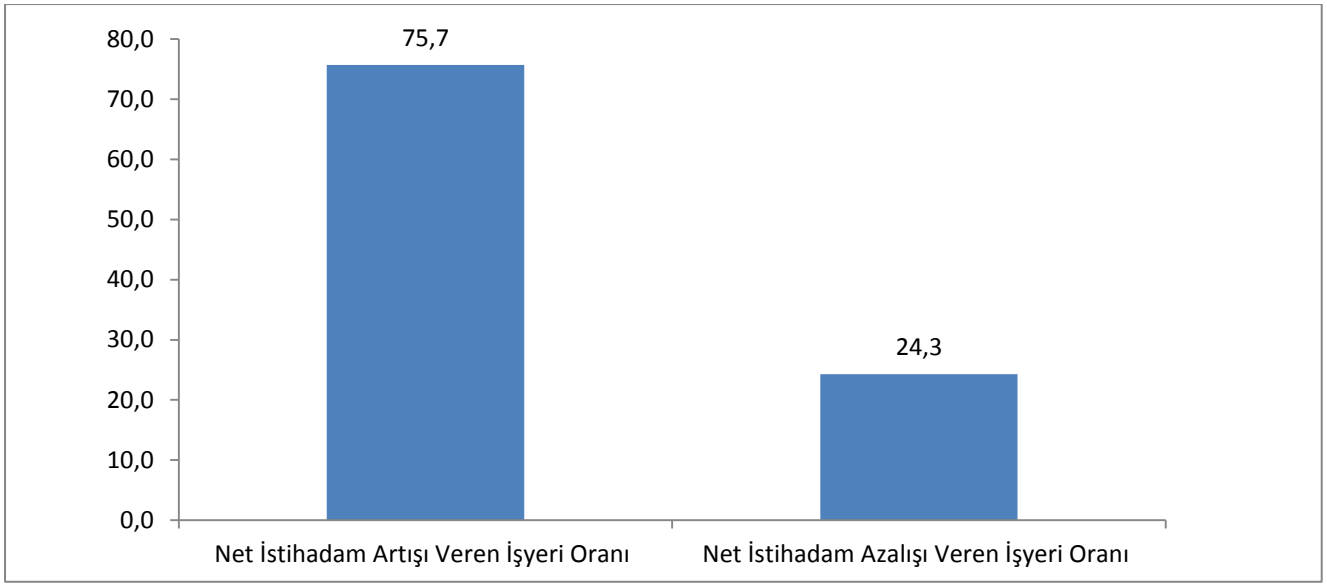

Kaynak: *Kars İPTA 2014*

SONUÇ

Kars İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2013 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+ çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir. Bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

2008- 2013 yılları arasında il düzeyindeki temel işgücü göstergeleri incelendiğinde işgücüne katılım oranı ve istihdam oranının 2010 yılından itibaren sürekli artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İşsizlik oranı 2008 yılından itibaren arttığı ve 2011 yılında ise en yüksek seviyeye ulaştığı görülmüştür. 2012 ve 2013 yılındaki işsizlik oranının 2011 yılına göre azaldığı ve birbirine yakın olduğu ortaya çıkmıştır.

Kayıtlı işsiz sayısının yıllara göre dağılımına bakıldığında, 2014 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısının 2013 yılındaki kayıtlı işsiz sayısına göre azaldığı görülmektedir. Kars'ta 2013 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 12.399 kişi iken 2014 yılı Ağustos ayı itibariyle kayıtlı işsiz sayısı 8.843 olduğu tespit edilmiştir.

Kars'ta İŞKUR tarafından yapılan işe yerleştirmeler incelendiğinde 2013 yılında 1474 kişinin ve 2014 yılının Ağustos ayı itibariyle 964 kişinin işe yerleştirildiği görülmektedir. 2013 yılında ve 2014 Ağustos ayı itibariyle en çok işe yerleştirme yapılan ilk on meslek karşılaştırıldığında büyük ölçüde benzerlik gösterdiği görülmektedir.

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle Kars Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünde açılan kurs sayısı 187 dir. Açılan kurslara katılan kursiyerlerin %57'si kadın ve %43'ü erkektir.

2014 yılı Ağustos ayı itibariyle işsizlik ödeneğine başvuru yapanların sayısı 2013 yılının aynı dönemine göre arttığı görülmüştür. 2014 yılı itibariyle işsizlik ödeneği hak edenlerin %82,2'sinin erkek %17,8'inin kadın olduğu görülmüştür. Bu durum kadın istihdamının erkek istihdamından az olduğunu veya kadın çalışanların daha çok kayıt dışı çalıştığını göstermektedir.

Kars İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 279 işyeriyle görüşülmüştür. İl genelindeki toplam işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında %32,8'lik oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü %24,5 ile inşaat, %10,7 ile İmalat ve %7,1 ile Ulaştırma ve Depolama sektörleri takip etmektedir.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin % 52,9' unun İŞKUR hizmetlerinden faydalandığı ortaya çıkmıştır. İşyeri büyüklüğü ile İŞKUR'dan faydalanma oranı karşılaştırıldığında, Kars genelinde İŞKUR'dan en fazla yararlanan işyerlerinin 10-49 aralığında kişi çalıştıran işyerlerinin olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine kısmi süreli personel çalıştırılıp çalıştırılmadığı soruldu. Alınan bilgilerin ışığında kısmi süreli personel çalıştıran işyerleri toplam işyeri sayısının sadece %6,7'sını oluşturduğu tespit edildi.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin %32,6'sı mevsimlik işçi çalıştırmaktadır. En çok mevsimlik işçinin çalıştığı sektörün %45,6 ile İnşaat sektörü olduğu tespit edilmiştir. İnşaat sektörü ile diğer sektörler arasında fak olmasının sebebi kış mevsiminde İnşaat sektöründe faaliyetlerin durdurulması sebebiyle çalışanların çoğunun işten çıkarılmasından kaynaklanmaktadır.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin genel özelliklerine bakıldığında toplam işyerlerinin %25,4'ünün teşvik alıp İŞKUR'dan faydalandığı, %6,6'sının kısmi süreli çalışan olduğu, %0,4'ünde eğitim düzenlediği ve kreş imkanı olduğu, %26'sının devlet teşvikinden yararlandığı, %47,7'sinin İŞKUR'dan eleman talep ettiği ve %52,9'unun İŞKUR hizmetlerinden yararlandığı tespit edilmiştir.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde toplam 5.314 kişinin çalıştığı tespit edilmiştir. Çalışanların sektörel dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın %29,8 ile inşaat sektöründe olduğu görülmüştür. Çalışanların cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında ise toplam çalışanların %86,6'sının erkek %13,2'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. Çalışanların meslek

gruplarına göre dağılımına bakıldığında en fazla çalışanın olduğu melek grubunun %27,1'lik oranla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu olduğu görülmüştür. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışan sayısının fazla olmasının Kars organize sanayisinin gelişmemiş olmasından ve Kars'taki kurumsal firma sayısının az olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırma döneminde toplam işyerlerinin %22,3'ünde açık iş olduğu tespit edilmiştir. Kars genelinde araştırma kapsamındaki açık işi olan işyerlerinin % 47,3 'ü erkek, % 8,4' ü kadın eleman tercih etmektedir. Eleman arayan işverenlerin % 44,3'ü ise işe alacağı elemanda cinsiyet durumu için fark etmez seçeneğini tercih etmiştir.

Açık iş oranlarının sektörlere göre dağılımına bakıldığında açık iş oranının hem 2014 (%11,8) hem de 2013 (%16,9) yılında en yüksek olduğu sektörün İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri olduğu görülmüştür. Açık iş oranının cinsiyete göre dağılımına bakıldığında erkek açık iş oranının %1,6 iken kadın açık iş oranının %1,8 olduğu görülmektedir. Kars'taki iş yerlerinin %62,6'sı açık işlerini karşılamak için İŞKUR'u tercih etmektedir. En fazla kullanılan yöntem ise akraba, eş-dost (%88,4) yöntemidir. Talep edilen becerilere göre açık iş dağılımına bakıldığında; işverenlerin açık işlerde en fazla aradığı becerinin İş Ahlakına Sahip Olma(%81,6) becerisi olduğu görülmüştür.

Kars genelindeki açık işler eğitim durumuna göre incelediğinde; işverenlerin % 59,3'ü aradığı elemanda eğitim şartı aramamaktadır. Eleman arayan işverenlerin % 18,8' i işe alacağı elemanın lise mezunu olmasını, %10'u Lisans, % 5,2' si Yüksek okul mezunu,% 3,4 ' ü Lise altı ,% 3,3 ' ü Meslek lisesi mezunu olmasını istemektedir.

Kars genelinde araştırma kapsamındaki iş yerlerinin %57,4'ü eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki eleman sayısı bakımından ilk sırada gelen sektörün %26,9 ile İnşaat sektörü olduğu ortaya çıkmıştır. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki eleman sayısı bakımından geçen yıl ile karşılaştırma yapıldığında, temininde güçlük çekilen eleman sayısının azaldığı görülmektedir. Ancak İmalat sektöründeki Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdeki artışın %9,1 den %21,1'e çıkması dikkat çekicidir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin mesleklere göre dağılımı 2013 yılıyla karşılaştırıldığında Aşçı, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Kasap, Pişirici (Ekmek), Sıhhi Tesisatçı, Soğuk Demirci, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Ön Muhasebeci mesleklerinde hem 2013 yılında hem de 2014 yılında eleman temininde güçlük çekildiği ortaya çıkmıştır.

İşverenler en fazla eleman temininde güçlük çekilme nedeninin %81'lik oranla Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğunu belirtmişlerdir.

Net istihdam artışı ve net istihdam azalışı değerlendirildiğinde Kars genlinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde 2015 yılı Haziran ayı itibariyle 281 kişilik istihdam artışının olacağı tahmin edildiği ortaya çıkmıştır. Kars genelinde araştırma kapsamında işyerlerindeki Net İstihdam değişim Oranı %5,3 olarak hesaplanmıştır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No				
İşyerinin Yasal Unvanı				
İşyerinin Tabela Unvanı				
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.				
	Evet	**Hayır**	**Fikrim Yok**	
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz				
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.				
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.				
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.				
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.				
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.				
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.				
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.				

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../.....@.....		

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

İŞKUR	Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM		İŞKUR
S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?			
01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			
S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz. **(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)**		**Evet** ☐ **Hayır** ☐	
	SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ		

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. → **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							
		|__|							

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer

almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek-4 Tablolar

Sektörler	işyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	26	0	0	0	2,8%	5,3%
İmalat	27	691	16	84	17	0,0%	0,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2	43		2	0	2,3%	2,5%
İnşaat	62	1.586	24	107	-21	0,0%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret;	83	1.175	57	89	109	1,5%	-1,3%
Ulaştırma Ve Depolama	18	327	4	10	68	4,6%	9,3%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	253	26	34	43	1,3%	20,7%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	9	137	3	24	38	9,3%	17,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13	634	5	12	5	2,4%	27,9%
Eğitim	10	303	7	20	13	0,8%	0,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4	82	11	10	9	2,3%	4,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7	56	1	7	0	11,8%	11,0%
KARS	**253**	**5.314**	**155**	**399**	**281**	**1,8%**	**0,0%**